

Domoljub

V Ljubljani, 20. maja 1936

Leto 49 • Štev. 21

Jutri, gotovo pa pojutrišnjem...

Odkar je prišla vlada dr. Stojadinoviča na krmilo, ne prenehajo po deželi glasovi, češ, ta vlada je kratkotrajna, trenutna in bo zdaj zdaj pobrala šila in kopita in odšla s svojega mesta. Od prvega dne njenega nastopa so vznemirjali podeželje vsepovsod s takimi vestmi. Napovedovali so celo dneve, kdaj jo odnese veter in pridejo zopet na oblast prejšnji nasilneži.

Takih vesti niso razširjali samo pravoverni liberalci in samostojneži raznih vrst, ki se jim cedijo sline po prejšnjih časih, ko so smeli mimo zakonov in proti zakonom vihrti bič nasilja nad poštenimi državljani, marveč tudi ljudje, ki so nosili nekdanj vojvodsko palico v rokah in ki še sedaj po sili razmer zavzemajo v javnem življenju važna mesta. Posebno ti, nekdanji vsemogočneži, so bili zelo vneti v napovedovanju roka, kdaj bo padla vlada, in v vznemirjanju javnega mnenja. So že vedeli, zakaj to delajo. Sami niso tako smešni in nespametni, da bi bili prepričani o tem, kar so svojim vernim govorili, pač pa so tako premeteni, da skušajo z varljivimi upi svojo razbeglo četo držati še koikortoliko na ohlapnih povodcih. Ljudskega zaupanja niso uživali nikdar, le sila in nasilje jih je vrglo na površje. S temi sredstvi so krotili množico. Strah, ki so ga vtepli v mozek in kosti omahljivim, podkupljivim, dobičkaželjnim ljudem, jim je dal vsaj nekaj podeželja v svojo oblast. Kaj bi bilo, če bi ta strah izginil iz glav in iz srca teh ljudi. Zato jih je treba z beganjem, grožnjami in strahovanjem še nadalje držati v nemiru in strahu.

Iz te kuhinje izvirajo teden za tednom lažnjive Kljukčeve vesti, češ, sedanja vlada odide in mi bomo zopet tisti, ki bomo zagrabili državno oblast in jo po načinih, v katere smo se že tako dobro vživel in iz njih napravili mojstrski izpit, zopet nadalje izrabljali. Tedaj, gorje Vam!

Pri nekaterih, žalibog, te grožnje in napovedi še vplivajo. Strah pred prejšnjim režimom in spomin na njegove grozote jim še jedko razjeda kosti. Neozdravljivih nočemo zdraviti, naj žive dalje v strahu in trepetu, v trepetu pred strahom, ki je znotraj votel, od zunaj ga pa nič ni. Povemo odkrito in jasno: Prejšnji režim nasilja in diktature se ne vrne več. Prejšnji močnjaki naj se pa še nadalje zabavajo z lažnim prerokovanjem in smešnimi napovedmi. Kdor je zaplankan, da ne zna prenesti danega položaja, naj se da še nadalje begati če mu je to prav. Tem ljudem niso namenjene naše besede, namenjene pa so pomštenemu ljudstvu, ki je z ponosnim preziranjem prenašalo grozote in nezakonitosti prejšnjega režima in zvesto svojim načelom samo-

zavestno prevzemalo nase vsa preganjanja, nezakonitosti, kazni in materjelno škodo, dobro vedoč, da je edino to bilo uspešno orožje za svobodo v boju proti režimu nasilja. Na to možato množico se obračamo in jo pozivamo, da napravi temu vznemirjanju podeželja konec. Vsako napoved teh lažnjivih Kljukcev so postavili dogodki na laž. Vlada ni padla v oktobru, kakor so napovedovali, ni padla pri proračunski razpravi ko so streljali, in ni padla v senatu, ko so očetje senatorji glasovali proti pametnim in ljudstvu koristnim predlogom.

Lažnivi Kljukci so se s svojimi napovedmi osmešili in se bodo osmeševali tudi v nadaljnih napovedih. Vlada je na svojem mestu in bo ostala na svojem mestu, dokler bo zasledovala cilje, ki si jih je bila postavila in izvrševala naloge, ki jih je dobila. — Ali pa je mar današnja dr. Stojadinovičeva vlada že dovršila svojo nalogo? Ali se naj državna politika vsakih 14 dni od temelja izmenja? Ali naj nosijo nove smeri državne politike stebri in poživilji prejšnjega režima? To so nemogoče stvari. Vlada dr. Stojadinoviča ima nalogo, da likvidira režim nasilja in zakone, ki se jih je dal v svojo obrambo režim nasilja. Nove brazde orje novi režim v smeri demokracije in ljudske svobode. Politično življenje se naj postavi zopet na široka pleča ljudstva in njegovo svobodno voljo. To je cilj in to je naloga vlade dr. Stojadinoviča.

Slep bi bil, kdor ne bi videl, da je to popolnoma nov režim in popolnoma nova smer, ki nima s prejšnjim režimom nobene skupnosti.

Odlučna volja ljudstva in drugih odločujočih faktorjev je, da se vodi nova politika po tej poti do konca, ker se da le tako zava-

rovati varnost, svoboda, mir in zadovoljnost države in državljanov.

Režimi diktature so zapustili na vseh poljih razvaline, zato tudi ni več povratka v diktaturo. Kakor se ne more povrniti diktatura, tako se tudi ne morejo povrniti stranke na oblast, ki so bile nosilke diktature. Kakšen smisel naj torej imajo za pametnega človeka napovedi brodolomcev, ki so izgubili z diktaturo tudi oblast. Nočejo urejenih demokratičnih razmer v državi, nočejo miru, nočejo stalnosti, ker jim vse to ne gre v njihove temne račune. Njihovo rovarjenje je možno radi tega, ker je ljudstvo potrpežljivo in preveč zaupljivo v svojo pravično stvar. Čas je prišel, ko se mora vse zganiti in hujskačem in rovačem zamašiti usta. Ali ne veljajo več zakoni za hujskače? Kje je oblast, ki je včasih proti poštenim državljanom nastopala tako brezobzirno? Ali nobena teh vesti ne pride do tenkočutnih ušes organov javne varnosti? Ali jim ni znano, da jih je večina teh, ki so dostopni hujskaškim poslanicam, med državnimi nastavljenji?

Mi hočemo red in postavljamo zahtevo, da se ti ljudje posvetijo predvsem svojemu delu in vestno vrše svojo službo. Ne bomo trpeli, da bi se iz teh vrst širila vznemirjenje javnega mnenja in se metale med ljudstvo trditve, ki so docela neresnične in neosnovane. Ljudstvo pa imej vero in prepričanje, da vodi smer državne politike v demokracijo. Demokracija je za vse neprecenljiva dobrina, zato bodi v tem boju neizprosno in nepopustljivo. Samozavestno skleni vrste in se zbiraj okrog vlade, ki nosi zastavo v tem boju za demokracijo in ljudsko svobodo. Preko obrekovanj, šušljanje in prerokovanj, pa korakaj moško na dnevni red dela in borbe.

Ali je cerkev res proti delavstvu?

V »Gorenjcu« štamo:

Marksistični časopisi in marksistični voditelji ne prestano očitajo atoliški cerkvi, da štiti kapitalizem in da je nasprotnica, da naravnost sovražnica delavstva. In zaradi tega jo je treba izrinuti iz vsega javnega življenja in borbo za delavske pravice položiti v roke marksističnih veljakov. Zal, da nepoučeno delavstvo le prerado nasede takšnim in podobnim frazam in se da slepiti z demagoškimi govori marksistov. Toda kdor pazljivo prečita in preštudira papeževe delavske okrožnice, posebno pa okrožnici »Rerum novarum« papeža Leona XIII. in »Quadragesimo anno« papeža Pija IX., ta bo pač takoj uvidel, da so takšne trditve gola in ostudna laž. Uvidel bo pač ravno nasprotno, da se nihče toliko ne briga za delavstvo in njegove pravice, kakor se briga Cerkev. Ze od prvih početkov krščanstva

je pokazala Cerkev in isto dokazuje še posebno jasno dandanes, da ji je posebno pri srcu skrb za trpeče, uboge in preganjane, med katere le premnogokrat spadajo delavski sloji. Isto posebno očitno dokazuje z vsem svojim delom še dandanes, ko se bori za delavske pravice. Če dandanes delavske razmere niso idealne, temu pač ni kriva Cerkev, krivo je pa materialistično svetovno naziranje, katerega največji pobornik je ravno marksizem. In zato, če se delavstvu ubijajo v glavo marksistični nazori, ki so vsi prežeti z materializmom, sovraštvom do Cerkve in krščanstva sploh, čemu se čudijo in vznemirjajo marksisti, če so tudi delodajalci materialisti in kot taki ne poznajo ne pravičnosti in ne ljubezni? Kakšna nedoslednost!

Da se je Cerkev brigala in se še danes briga za delavske težnje in pravice, jo ne vodijo pri-

RAZGLED PO SVETU

Abesinsko-italijanska vojna

Abesinski cesar Haile Selasie se je torej začel s svojo rodbino in drugimi dostojanstveniki in z nemalim bogastvom nastanil v Jeruzalemu. Vzel je v najem neko vilo, a le za tri mesece, kar pomeni, da pojde cesar v kratkem še naprej v London, v Ženevo ali Bog ve kam.

Italijani slave svojo zmago tako doma v Italiji, kakor tudi v daljni Abesiniji naprej. V Addis Abebi, v abesinskem glavnem mestu, vibrirajo italijanske zastave, oznanjajoč vsemu svetu trojno italijansko zmago. Prva se tiče abesinskega bojišča, kjer so Abesinci podlegli italijanski tehniki. V Afriki pa niso bili poraženi samo domačini, marveč še drugi, predvsem Angleži s svojo Zvezo narodov. In v tretje je g. Mussolini zaenkrat zmagal tudi v tem, da je slovesno proglasil, ne da bi se s komurkoli posvetoval, drugo rimsko cesarstvo. Menda pojde v kratkem italijanski kralj Viktor Emanuel v Abesinijo in sicer v sveto mesto Aksum, kjer mu bodo slovesno položili na glavo težko krono abesinskega cesarstva.

Z zasedbo Addis Abebe pa italijansko prodiranje v Abesinijo še ni končano, saj so še tri petine te, včeraj še samostojne države, od Italijanov nezasedene. Maršal in najnovejši podkralj Badoglio pripravlja vse potrebno za nadaljnje prodiranje proti hribovitemu zapadu. Treba bo še mnogo truda, bojev in žrtev, da bodo Italijani resnično lahko rekli: »Abesinija je naša, italijanska«. Teža se najbrž italijanska komanda zaveda, zakaj vzlic »popolni zmagi« nad Abesinci pošiljajo Italijani v Afriko še vedno nove čete. Ponoči dne 12. maja

je odvedel parnik »Principesa Djovana« v Afriko zopet 57 oficirjev in 1500 drugih vojakov.

V angleškem parlamentu so se te dni čuli ostri ugovori, ker so Italijani uporabljali v boju z Abesinci strupene pline, ki jim je podleglo nešteto oseb. Sam abesinski cesar bi bil — po lastni izjavi — v bitki pri Magdali skoraj podlegel zastrupitvi, ko se je skril pred italijanskimi bombarderji v neko skalnato votlino. Rešil si je sicer življenje, strupeni plini pa so cesarju prizadeli na pljučih najbrž neozdravljive poškodbe.

Italija je uradno obvestila Društvo narodov, da je Abesinijo zasedla in da je njena last. Zastopnik Italije pri Društvu narodov, Aloisi, je ugovarjal, da bi sedel za posvetovalno mizo tudi zastopnik Abesinije, češ, da te države ni več. Večina držav, članic Društva narodov, pa je bilo nasprotnega mnenja in so izjavile, da smatrajo Abesinijo še vedno za polnopravno članico. Kaj takega baron Aloisi ni mogel prenesti in je na povelje iz Rima z vsem italijanskim zastopstvom zapustil Ženevo in odpotoval v Rim. Ostale članice pa so sklenile, da pride abesinsko-italijanski spor na dnevni red v junijskem zasedanju, in da ostanejo dotlej tudi znani gospodarski ukrepi proti Italiji (sankcije) v veljavi. Glede sankcij so nevtralne države, članice Društva narodov, naslovile pri sebi na Francijo in Anglijo zanimivo vprašanje. Zahtevale so pojasnila, kaj so sankcije, ali cilj ali sredstvo. Ker sta se Francija in Anglija izjavili za nadaljevanje sankcij, naj povesta tudi cilje,

ki jih nameravata doseči s tem pritiskom na italijansko vlado. Ako so sankcije sredstvo, s katerim se bo vrnila pravica in preprečila nagrada napadalcu, potem so nevtralne države pripravljene, da še nadalje prenašajo žriva. Ako pa bi imele sankcije samo ta cilj, da dobe Angleži od g. Mussolinija jamstvo za svoje zahteve ob jezeru Cano, Francozi pa za Džibuti in železniško progo do Addis Abebe, v tem slučaju — so rekle nevtralne države — so potrebne sankcije proti Italiji samo Franciji in Angliji, ne pa tudi drugim narodom. Menda so zastopniki nevtralnih držav dobili od predstavnikov Anglije in Francije zagotovilo, da obe državi ne iščeta svojih koristi, ampak branita ugled in veljavo Društva narodov. Mi imamo v tem pogledu svoje mnenje. Sicer pa bo že bližnja bodočnost pokazala, kdo se bori za ugled Društva narodov in kdo za — svoj žep.

Zaradi žaljivih napadov italijanskega tiska, je razmerje med Anglijo in Italijo še vedno precej napeto. Splošno menijo, da bo Italija izstopila iz Društva narodov ter se začela pripravljati tudi za vojno v Sredozemskem morju.

Na koncu naj za danes omenimo še to, da je na ime članarine do sedaj plačala Abesinija blagajni pri tajništvu Društva narodov kot članica te mednarodne ustanove celih 653.596 zlatih frankov, to je okrog 11 milijonov dinarjev, in dalje, da je angleški konzul sporočil svoji vladi sedanjí sedež abesinske vlade. Ta sedaj opravlja svoje posle v mestu Gore na zapadu Abesinije ob angleškem Sedanu. To novo abesinsko vlado je sestavljal Tekle Havariate, bivši odposlanec Abesinije pri Društvu narodov. Nova vlada je v zvezi z negušem in po njem z Anglijo in Ženevo Vlada marljivo organizira odpor proti Italijanom.

KATOLIŠKA CERKEV

s Otvoritev mednarodne razstave katoliškega tiska. Dne 12. maja je sv. oče slovesno otvoril katoliško razstavo tiska. Sv. oče je prišel na razstavo obdan od mnogih kardinalov. Na razstavi ga je pričakoval ves diplomatski zbor in pa zastopniki malteškega reda. Sv. oče je imel kratek otvoritveni govor, v katerem je rekel, da je vesel, da se je lahko katoliški tisk 45 narodov iz 33 držav udeležil te razstave. Zastopani nista samo Nemčija in Rusija. Ob zaključku svojega govora je sveti oče opozoril na nevarnost, ki preti Evropi od strani komunizma. Na razstavi je tudi zelo lep oddelek, v katerem je zastopan katoliški tisk slovenskega naroda.

s Papež in komunizem. Sv. oče je te dni izjavil: Res je, da je še danes kakor od nekdaj bil samo en skupen nasprotnik, ki ogroža vse in vsakega, od človeške družbe do države in do družinskega svetišča, to je komunizem. Povsod se skuša vtihotapati. Na žalost je mnogo ljudi, ki se pustijo od njega do takšne mere varati, da skupne nevarnosti ne vidijo več in

tej skrbi morda kakšni politični nagibi in razlogi, kakor vodijo marksistične voditelje, marveč jo vodijo vse globlji razlogi. Cerkev se trudi in briga za delavske pravice, zvesta nauku in duhu svojega božjega ustanovitelja, ki je tako odločno nastopil za zatirane in uboge in za teptane pravice nižjih slojev. Njegova skrb za uboge in zatirane je bila tako velika, da hočejo nekateri, med njimi celo marksisti na podlagi evangelijskih poročil dokazati, da je bil Kristus revolucionar, vodja proletarcev in komunist. Odločno je Kristus nastopil za pravično plačilo delavcev. V priliki o delavcih v vinogradu je rečeno: »Pojdite še v vinograd, in kar bo prav, vam bom dal.« (Mt. 20, 4) Cerkev še danes pridiga, kakor je pridigal prerok Jeremija Judom, ki so izrabljali v svoje gospodarske spekulacije uboge in zatirane. Ko je prerok Jeremija videl, kako si mogočnjaki krivično zidajo hiše in udobna stanovanja, pri tem pa dajejo nezadostno plačo svojim delavcem in jo celo utrujujejo, tedaj jim je zaklical: »Gorje onemu, ki zida svojo hišo v krivici in svoj pomoč v nepravici, gorje onemu, kateri stiska svojega bližnjega in mu ne da njegovega zaslužka.« Cerkev se zaveda, da je po zgledu svojega ustanovitelja dolžna vedno nastopati in se boriti za pravice delavcev.

Zgodovina Cerkve podaja najsjajnejši dokaz, da je krščanstvo skozi vsa stoletja delalo za socialno pravičnost, pravo svobodo in človeško dostojanstvo. Pametno, trezno, od marksističnih fraz nenahujekano delavstvo, pač pre-dobro ve, da je bila Cerkev tista in da je tudi še

danes, ki je ščitila in varovala delavske pravice. Seveda, kjer se nasprotniki Cerkve na vse kripilje trudijo, da bi čim prej izrinili Cerkev in njen vpliv iz vsega javnega življenja, tam potem tudi Cerkev ne more biti odgovorna za socialne krivice, ki se godijo delavstvu. Kajti socialna pravičnost bo zavladala edino le tedaj, če bodo delodajalci in delavci prekvašeni s pravim krščanskim duhom. Toda, kaj pa danes vidimo? Cerkvi ne pustijo, da bi mogla prekvašati ljudske množice s pravim krščanstvom, saj ji ponekod branijo poučevati mladino v šolah, ovirajo krščanske organizacije, nasprotno pa ji odtegujejo mladino, če treba tudi s silo in jo prekvašajo z nevero in sovraštvom do Boga. Potem pa ti pridejo nevedneži, češ Cerkev je odgovorna za postopanje posameznih kapitalistov, za postopanje raznih denarnih trustov in družb in jo pri tem razkričajo kot sovražno delavskim slojev. AH naj bo Cerkev odgovorna za brezbožna dejanja posameznih podjetnikov, ki si sami zidajo velike in krasne palače, a pri tem pa zatirajo in izkoriščajo delavstvo. Cerkev je vedno klicala izkoriščevalcem delavskih slojev svoj glasen opomin in ga kliče še danes. Da se tak izkoriščevalec ne zmeni za klic Cerkve, pa ni krivda na strani Cerkve, marveč na strani onih, ki ovirajo Cerkev pri njenem poslanstvu in žal tudi marksizem je med temi.

Toda delavstvo pa mora biti prepričano, da bo Cerkev tudi v bodoče stala na strani delavstva in skušala delati za zmago pravičnih delavskih zahtev.

Zadovoljni ste le, kadar dobro in poceni kupite!

Radi tega se zglasite pri nakupu blaga za ženske in moške obleke in drugih potrebščin. svilnatih rut in šerp pri

JANKO ČEŠNIK-U

LJUBLJANA, Lingarjeva ulica

Tam boste dobro in pocenno potrebovali

jo s svojo brezbriznostjo in malomarnostjo celo podpirajo. Ko vidimo, koliko jih je na svetu ki so za to velikansko nevarnost popolnoma slepi, ko opažamo, da oni, ki bi se morali združiti, da bi skupno branili vero in sploh kulturo, svoje dolžnosti ne storijo, nam ne preostaja drugega, kakor da se obrnemo k Bogu, v katerega zaupamo. Vse, ki k nam prihajajo, prosimo in spodbujamo k molitvam. Tudi vas rotim, da molite, ker to nam daje še edino upanje, da bodo prišli boljši časi in da bomo skupnega sovražnika le premagali, ko ne bo več nobene nevarnosti, ki danes ogroža vse, kar nam je svetega...

AVSTRIJA

S Sušnik in Staremborg sta se razšla. Avstrijska vlada dr. Sušnika je v preteklem tednu nenadoma podala ostavko. Državni predsednik Miklas je ostavko sprejel, obenem pa poveril dosedanega kanclerja dr. Sušnika, da sestavi novo vlado, ki je v bistvu ostala ista, kot važna osebnost je izpadel samo podkancler Staremborg. Pišejo, da je bil neposredni vzrok odstranitve Staremborga iz vlade njegova čestitka Mussoliniju ob zmagi v Afriki. Zaradi te čestitke se je bila čutila užaljeno Anglija, in je vložila na Dunaju ugovor. Drugi zopet vedo, da je Staremborg moral iti, ker je vodil fašistično, Italiji zelo prijazno politiko. Kakor se vidi, hoče dr. Sušnik vzeti vso oblast čvrsto v svoje roke in hoče razpustiti tudi oboroženo organizacijo »Heimwehr«, ki ji je bil vrhovni voditelj baš knez Staremborg. Dr. Sušnik pravi, da za red in mir in varstvo v državi zadostuje: policija, orožništvo in vojska, in je vsaka druga oborožena ustanova odveč, kar je res. Kako se bo spor med dr. Sušnikom in knezom Staremborgom končal in kaj je bil resničen vzrok zadnjih sprememb v avstrijski vladi, je pa za enkrat še zakrito našim očem. Po izključitvi iz vlade je sprejel Staremborga v avdijenci v Rimu sam gospod Mussolini.

GRŠKA

S Stavko je proglasila delavska zveza v Solunu. Okoli 10.000 delavcev je skušalo prodreti do guvernerjeve palače, toda policija jih je zadržala. Pri tem je prišlo do težkega spopada med policijo in delavstvom in policija je bila prisiljena uporabiti strelno orožje. 20 delavcev je bilo ubitih, nad 150 pa ranjenih. Iz simpatije do delavstva v Solunu je začelo stavkati v severni Grčiji 20.000 železničarjev. Grški listi pišejo, da so stavko v Solunu povzročili in organizirali komunisti.

DROBNE NOVICE

Novo levičarsko špansko vlado je sestavil Cezares Quiroga, dosedanji notranji minister. Velike hajmverovske demonstracije proti krščanskim socialistom so bile na Dunaju. Angleška vlada je z vso naglico okrepila svoje posadke v Palestini. Stavka se vedno bolj širi v angleških letalskih delavnicah. 11.000 m visoko se je dvignil z malim aeroplanom ruski pilot Ševčenko v Moskvi. Vse voditelje velike stavke v Grčiji so zaprli. 20 milijonov funtov šterlingov posojila je dobila Nemčija v Angliji. 20 ljudi je bilo mrtvih pri spopadih med Židi in Arabci v Palestini.

Kar smeji se perilo!

Zares, Schichtovo terpentinsko milo pere tako prizanesljivo, da tkanine prav nič ne poškoduje. Odpravi temeljito iz perila vso nesnago in ga napravi lepo belega.

Schichtovo
terpentinovo milo

pere perilo bleščeče belo

...in za namakanje ženska hvala

Novo poljsko vlado je sestavil general Skladkowski. Na Holandskem je zgorela velika tovarna za vosek. Plameni so segali 200 m v višino. Cepivo proti kugi je iznašla dr. Magdalena Pokrovska, ki biva na severnem Kavkazu. Nad 40 milijard dinarjev je doslej izdala Italija za vojno v Abesiniji. Najmanj še toliko bo treba, da bo kaj koristi od nje.

V grških Atenah je umrl bivši ministrski predsednik Panaisa Caldaris. Največ razporek na svetu je v Nemčiji.

Dober odgovor. Učitelj razlaga pojem nasprotij. Dolgo je nasprotje kratkega, široko nasprotje ozkega itd. — Nu, Mimica, — pravi, — pa še ti povej, kaj je nasprotje pojma: prosto. — Zasedeno, gosp. učitelj, — se odreže Mimica.

LUBLJANSKI VELESEJEM

bo nudil celokupen pregled dela in napredka domače industrije in obrti vmlenulem letu. Vožnja p o v s o d polovična

KAJ JE NOVEGA

Velika avtomobilska nesreča na Goriškem

Ono nedeljo se je v dolini Koritnice v bovškem okraju zgodila velika nesreča. Nek mehanik Karel Vojčič je napravil proti Predilu izlet s svojim prijateljem, mladim Leopoldom Durjava, z avtomobilom, ki ga je dobil v popravilo od od alpinskega kapetana Santija, ki služi pri 9. alpskem bataljonu v Bovcu. Izletnika, ki sta se poslužila voza brez dovoljenja lastnika, sta vzele na poti s seboj tudi tri deklice, in sicer Albino Kovač, Henriko Strgulc in Albino Strukelj, vse doma iz Bovca. Mladi ljudje so bili dobre volje in so med potjo popili tudi par kozarcev. Pri volanu je bil Durjava. Ko so prišli na velik ovinek, tih pred mostom, ki tam pelje čez Koritnico, ki na tistem mestu teče v skoro 100 metrov globoki skalnati globeli, je Durjava vozil v svoji lakho-

miselnosti in dobri volji s preveliko hitrostjo, in ker je bil preveč pridržen, je izgubil oblast nad vozom. Avtomobil je zletel preko mostu, prekopicujoč se v zraku, v Koritnico, ki je tam 10 metrov globoka. Samo Vojčič se je bil rešil, ker je imel toliko prisotnosti duha, da je zadnjo sekundo pred nesrečo skočil iz njega, pa kljub strašnemu poletu dobil samo lahke rane. Alpinski major Signoretti je takoj ukazal rešilna dela, ki so pa zaradi izredne težave terena trajala tri dni. Global je 100 metrov globoka, reševalne vrvi so se potrgale in je bilo treba delo začeti znova. Končno so izvlekli na suho vse štiri žrtve velike nesreče, katere so 14. t. m. ob udeležbi vsega prebivalstva pokopali v Bovcu.

Kako zagovarja Kmetijski list divjanje španskih komunistov

Pod naslovom »Maščevanje za stoletne krivice« piše »Kmetijski list« tudi sledeče:

Španski kmetijski narod je raztrgal verigo suženjstva. Vzel je ugrabljeno zemljo nazaj, pooblastil se je politične moči in zadihal žarek svobode.

Če poznamo mučeniški razvoj zgodovine španskega naroda, tedaj inoremo spoznati šele vzroke njegove sedanje borbe proti politikujoči duhovščini. Šele tedaj razumemo, kjer tičijo vzroki izganjanju politikujoče duhovščine itd.

Vsaka krivica mora biti maščevana in vsaka krivica popravljen. In španski narod popravlja stoletne krivice. (S tem, da požiga cerkve in mori duhovnike. Op. ured.) Duhovščino postavlja na svoje mesto — v cerkev, a zemljo hoče dati tistemu, ki jo obdeluje — kmetu.

Španski delovni narod je sklenil, da bo sedaj, ko je prevzel svojo in svoje države usodo v svoje roke, z železno doslednostjo izvedel Kristusov nauk: »Kdor ne dela, naj tudi ne je« in »Božje kraljestvo ni od tega sveta.«

ZAHVALA

Podpisani Karel Stih, posstnik na Vrhu št. 24, župnije Tržišče na Dolenjskem, potrjujem z veliko hvaležnostjo, da sem od uprave »Domoljubac« danes prejel 1000 Din kot požarno podporo o priliki nesreče, ko mi je koncem aprila letošnjega leta zgorela stanovanjska hiša in vse, kar je bilo v hiši. Prosim obenem, da priobčite to moje potrdilo in zahvalo v »Domoljubac«, vsem pa, ki še niso naročeni na »Domoljubac«, najtopleje priporočam, da se nanj čimprej naroče.

Tržišče, dne 11. maja 1936.

Hvaležni Stih Karel, s. r.

OSEBNE VESTI

d Duhovniški vestnik. Podeljena je župnija Cerklje pri Kranju Janezu Črnlecu, župniku v St. Janžu na Dolenjskem. — Imenovani so: za župne upravitelje: stolni kanonik Josip Šimenc za Naklo; Vinko Lovšin, ekspozit v Litiji, za Litijo; Janez Jenko, župnik zagrebške nadškofije, za Planino pri Crnomlju, in Janez Kalan, kaplan v St. Janžu, za St. Janž. Za rektorja uršulinske cerkve in uršulinskega kateheta v Skofji Loki: Viktorijan Demšar, kaplan v Skofji Loki. Za honorarne srednješolske veroučitelje: dr. Jožef Pogačnik, kaplan v Trnovem v Ljubljani, za drž. učiteljsko šolo v Ljubljani, Karel Matkovič, kaplan v Trnovem v Ljubljani, Pavel Šlapanar, kaplan v Preserju, za drž. realno

gimnazijo v Kranju, in p. Leon Božič, O. Teut., za II. drž. realno gimnazijo v Ljubljani. — Upokojena sta Josip Seigerschmied, župnik v Naklem in Franc Pokorn, župnik v Besnici.

d Osemdesetletnico rojstva obhaja sveti oče Pij XI. letos na binkoštno nedeljo. Bog živi naslednika sv. Petra, poglavarja Kristusove cerkve. Še mnogo let!

DOMAČE NOVICE

d Nadzorstvo nad vsemi železniškimi gradnjami v Sloveniji, to je nad progo St. Janž—Sevnica ter nad merjenjem proge Crnomelj—Vrbovsko je poverjeno bivšemu ravnatelju ljubljanske direkcije in znanemu železniškemu gradbenemu strokovnjaku inž. Klodiču.

d Nad 900 milijonov Din je izgubila Jugoslavija radi znanih sankcij proti Italiji. Dosti težkih in grenkih izkušenj je že doživel naš narod, toda težko, da tako bolestrne in tako razočarajoče, kakor jo doživlja sedaj zaradi

BANKA BARUCH

11, Rue Auber, Paris (9^e)

Odpremija denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem sučevnem kursu.

Vrši vse bančne posle najkvalitetneje.

Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune. BRAGAIA No 2054-22 IZVAJALCA FRANCOJA: No 1117-94 Paris. BOLAR. DIFA: No 1485-86 Ned. Distan. LITENBERG: No 5987 Luxembourg. Na zahtevo pošljemo brezplačno naše ček. nakaznico

sankcij

d Ako bočete biti postreženi z dobrim blagom in po najnižji ceni, potem kupite le v manufakturni trgovini Kmečki magazin, Ljubljana, Krekov trg 10.

d Slovesni praznik Marije Pomočnice na Rakovniku v Ljubljani se letos obhaja v nedeljo, dne 24. maja. Na predvečer praznika se bo vršila ob pol 8 zvečer akademija pri lurški votlini, nato procesija s svečami. Ob 9 bo svetišče bogato razsvetljeno. Od 11 do 12 ponoči bo ura molitve pred Najsvetejšim s govornom. Cerkev bo vso noč odprta. V nedeljo se začne sv. maše že ob 4. Ob pol 10 bo pontifikalna sv. maša, pri kateri bo pel zbor gojencev in bogoslovcev ob spremljavi orkestra. Petje bo oddajala ljubljanska radijska postaja. Po slovesni sveti maši se bo vršil shod salez. sotrudištva pri lurški votlini. Ob pol 12 bo zadnja sv. maša. Popoldne ob pol 4 bo govor v cerkvi, nato slovesna procesija s kipom Marije Pomočnice. Med procesijo se bodo pele lavret. litanije Matere božje in Marijine pesmi. Nameščeni bodo zvočniki, tako da bo slišati govore in petje iz cerkve tudi zunaj na dvoriščih in daleč naokrog po okolici. Romarji se lahko poslužijo nedeljske polovične vožnje, ki velja od sobote popoldne (ozir. že od 11 za odhod) in trajajo do pose-deljka popoldne (za prihod na domačo postajo). Zahtevajte nedeljsko povratno karto, ki je pa ne smete oddati na ljubljanski postaji, ker jo rabite za povratek.

d Novi vrelec zdravitelne vede so odkrili v Laškem.

d Velike vezne olajšave za ljubljanski velesejem od 30. maja do 8. junija nudijo potnikom železniška uprava, Aeroput in bro-

VINA vseh vrst kooite najugodnejše pri
CENTRALNI VINARNI v Ljubljani

darska društva. Z rumeno izkaznico, ki jo za 2 Din dobite pri postajni blagajni, kupite celo karto do Ljubljane, kjer vam bodo na velesejumu potrdili obisk, nakar se boste mogli brezplačno vrniti domov. Za dopotovanje velja ta olajšava od 25. maja do 8. junija vključno, za povratek od 30. maja do 16. junija vključno.

d Pretok krvi v državni bolnišnici. Po zakonu si mora vsak transfuzije (pretoka) potrebni bolnik dajalca krvi plačati sam. Zato je svetovati, da v vseh primerih težke izgube krvi pridejo zdravi in krepki sorodniki bolnikov, ki so pripravljene pomagati svojo s svojo krvjo, istočasno s ponesrečencem v bolnišnico. Če bi takih sorodnikov ne bilo, preskrbi sicer bolnišnica dajalca krvi, a ga mora imovita stranka plačati sama. V primeru potrebe preskrbi bolnišnica tudi revnim bolnikom sama dajalca krvi in ga tudi sama plača, dasi ni, kakor rečeno, po zakonu k temu obvezana. Zaračunati pa mora ta izdatek iz kredita za »zdravilac, in ne more torej plačevati dajalcem krvi več, kakor 200 Din za posamezno oddajo. V to svrho poziva uprava bolnišnice povsem zdrave in krepke osebe obeh spolov, da se javijo v ponedeljskih, sredah in petkih kot pripravljenci za oddajo krvi na I. kirurški oddelku bolnišnice od 9 do 10 dopoldne. Abstinenti imajo prednost. — K temu je še pripomniti, da od-

dajanje krvi ni nikak poklic in nikako stalno zaposlenje, ampak samo enkratna, denarnim sredstvom bolnišnice, primerna odškodnina.

d Tudi želve imajo svoj pomen. V Južni Srbiji so začeli tujci v velikih količinah nakupovati želve. Ker tujci želve dobro plačujejo, so začeli povsod mrzlično loviti želve, da se nekateri že boja, da bodo na ta način želve čisto iztrebljene.

d Sodnika se je dejansko lotil. Oni dan je čakal litijski sodnik g. dr. Janko Karlovšek v postajni čakalnici v Litiji na dopoldanski vlak proti Ljubljani, ga je pet minut pred prihodom vlaka napadel neki delavec iz Kresnice ter ga udaril z debelim vijakom, ki ga je imel pritrjenega na vrviči, po glavi tako močno, da je bil g. sodnik Karlovšek takoj ves oblit s krvjo. Drugi udarec tega delavca je prestregel službujoči železničar Simončič Vinko, ki je nasilnežu vzol vrvičeo z vijakom. Na postaji so sodnika takoj za silo obvezali, tako da je kljub zadobljeni rani, ki ni ravno lahkega značaja, odpotoval z vlakom na sodno komisijo vrh Sv. Miklavža onstran Kresnic. Nasilnega delavca so takoj prijeli na postaji navzoči orožniki ter ga oddali v litijske sodne zapore. Kot vzrok napada navaja, da je bil od sodnika Karlovška krivično obsojen na nekó očetovstvo. Še na orožniški postaji je sodniku grozil, da ga bo zaradi te krivične sodbe ubil.

d Za viničarje. Minister za socialno politiko in narodno zdravje je podpisal odlok, s katerim je nakazal naslednje podpore viničarjem in malim vinogradnikom, in sicer: okrajnemu načelstvu v Ptuj 4000 Din, okraj. načelstvu v Ljutomeru 4000 Din in okrajnemu načelstvu v Brežicah tudi 4000 Din.

d Vinogradniški kongres se je vršil pretekli teden v Belgradu v dvorani kmetijskega ministrstva. Razpravljali so tudi o trošarinah na vino in žganje. Poudarjala se je važnost izvoza vina. Nekateri govorniki so predlagali, naj bi se poiskali potrebni denarni viri pri vojnem ministarstvu v višini 20 milj. Din radi nakupa vina za vojake.

d Tudi odposlanci zagorskih rudarjev hodijo po Belgradu od ministra do ministra, da bi zajamčili delavstvu delo in jelo. Bog danj, da bi ne postalo samo pri lepih obljubah in da bi delavstvo vendar že enkrat nemoteno in veselo opravljalo svoje delo, do katerega ima polno pravico.

d Novo elektrarno debi Poherje. Pension Lobnica na Smolniku gradi sedaj elektrarno, ki bo največja na pohorskih vrhovih. Velik zbiralnik vode v velikosti 16x9 m ter 1½ m globok, bo služil obenem tudi kot kopalni bazen. Prihodnji teden bodo že montirani stroji in za binkošti bo na Smolniku že žarela električna luč.

d 8 mesecev brez mezde. V Belgrad je prišlo te dni odposlanstvo treh rudarjev iz Kumanovega. Izjavili so, da jim lastnik rudnika, neki Dimitrij Pavlovič že 8 mesecev ni izplačal nikake mezde.

d Kralj Boris — častni član društva strojevodij. V Splitu so imeli jugoslovanski strojevodje svoj kongres. Zadnji dan kongresu je kongres z velikim odobravanjem sprejel izvolitve bolgarskega kralja Borisa za častnega člana strokovnega združenja jugoslovanskih strojevodij. Bolgarski kralj je velik prijatelj in pokrovitelj strojevodij in tudi sam je izvežban v tej stroki. Diplomsko častnega članstva bo kralju Borisu izročilo posebno odposlanstvo, ki bo potovalo v Sofijo.

d V industrijalizaciji naših vasi vidijo mnogi jugoslovanski ekonomski rešitev iz težke sodobne krize. S stroji zvišajmo domačo produkcijo, izvlecimo iz zemlje vse, kar nam more dati, pridelke kakovostno izpopolnimo! Čas, ki ga bomo pridobili pri delu s stroji, bomo izkoristili za racionalnejšo obdelavo naših polj in njiv. Svoje domače potrebe in še več, celo potrebe sosednih industrijskih držav, bomo mogli uspešneje kriti z lastnimi pridelki. Morda niti ne slutite, gospodarji lepih naših kmetij, koliko truda in dela, stroškov in časa si lahko prihranite s primernimi stroji, ki so vam na ogled na spomladanskem velesajmu v Ljubljani, od 30. maja do 8. junija. Ko boste spoznali njihov korist in kako poceni so v primeri z uslugami, ki vam jih nudijo, se gotovo ne boste tudi vi pomišljali z njimi olajšati svojega težkega stanja!

d Iz rumenega napraviti belo — nobeno čarodejstvo! Koliko gospodinj toži, da je njihovo perilo, poprej tako lepo belo, že po nekoliko pranjih porumenelo. Ves trud in muka, vse mencanje in drgnenje nič ne pomaga — perilo je in ostane rumeno. Pa vendar ni nobeno čarodejstvo, dobiti zopet lepo belo perilo. Za pranje se mora vzeti samo zares dobro milo — Schichtovo terpentinovo milo. To čisto jedrnató milo odpravi brez truda in prizanesljivo vso nesnago iz perila. Schichtovo terpentinovo milo pere bleščeče belo.

d Sami so znižali cene mesu. Znano je, da so pred mesecem dni ljubljanski mesarji sklenili povišati cene mesu ter se pri tem sklicevali na to, da se je cena živini zaradi akcije »Kmetске zvezce« zvišala. Zaradi razmer pa mesarji svojega sklepa niso mogli izvajati in je višja cena držala komaj kakšen teden dni, v resnici pa so mesarji prodajali kaj kmalu meso pod oficijelno sklenjenimi cenami. Zadnje dni pa so mesarji tudi sporazumno znižali cene na staro prejšnjo višino in sicer za 2 Din pri kg. Tako stane sedaj kg najboljšega govejega mesa 10 Din, v splošnem pa so cene sedaj: prvovrstno meso 8 do 10 Din, drugovrstno 6 do 8, tretjevrstno pa 5 do 7 Din.

IZ DOMAČE POLITIKE

d Ban dr. Natlačen je obiskal pretekli teden Konjice, Ziče, Loče, Tapanje, Oplotnico, Slovenako Bistrico, Zgornjo Polskavo, Fram, Hoče, Maribor, Pesnico, Št. Ilj, Jarenino, Zg. Sv. Kungoto, Sv. Marjeto ob Pesnici, Sv. Lenarta, Črni les, Sv. Trojico, Sv. Barbaro, Vurberg, Sv. Martina, in Poljčane. Ljudskega bana je narod povsod sprejel z izrednim navdušenjem.

d Skupaj s socialisti in komunisti. »Kmetški list« brani sedanjo framasonsko-ocialistično-komunistično vlado na Spanskem, ki jo hvali kot »kmetško-delavsko«. Graja pa in obsoja »klerikalne« bojne organizacije, katerim očita, da hočejo »vreči kmetško-delavski narod nazaj v ono suženjstvo, kjer se je nahajal več sto let«. Kaj pa počenjanje tistih socialistično-komunističnih organizacij, ki so požigale samostane, cerkve in krščanske šole, ki so preganjale in morale ljudi, in za katero »Kmetški list« nima besedice obsodbe? Mar je takšno divjanje »svoboda«? Iz pisanja »Kmetškega lista« diha in veje duh liberalizma, tiste lažnjive svobodomiselnosti, ki družil liberalce s socialisti in komunisti.

d Na shodu volivcev v Mestah je ljubljanski župan dr. Adlešič na svoj mirni in stvarni način najprej pojasnil politični položaj ter pozivljaj na strumno organiziranje.

ALBUS

milo za umivanje

Nadomešča drago toaicino milo!

Dobiva se povsod!
Pazite na ime Albus!

Nato pa je prešel na gospodarstvo mestne občine ljubljanske. Njegova izvajanja so kakor težko kladivo padala na tiste, kateri so ljubljansko občino pripravili v tak gospodarski položaj, v kakršnem je danes. Iz besedi mestnega župana dr. Adlešiča so zborovalci dobili jasno sliko o ljubljanskem mestnem gospodarstvu ter so uvideli nujno potrebo, da je bil zadnji in skrajni čas, da se na mestnem magistratu ljubljanskem uvede enkrat red. Dr. Adlešič je s svojim nastopom in s svojimi izvajanja javno dokazal, da bo ta red, ki je v mestnem gospodarstvu tako potreben, mogoče napraviti le z železno metlo. Izrazi brezpogojnega zaupanja in odobravanja, ki so sledili županovemu govoru, so mu bili tudi zagotovilo hvalečnosti za dosedanje delo, ki je tako nevhvaležno, in zagotovilo vsestranske podpore tudi za nadaljnje delo, katero je še potrebno. Lahko rečemo, da doslej še noben mestni župan ljubljanski ni govoril tako odkrito in da tudi noben ljubljanski župan ni vzbudil tolikega zaupanja. Ti shodi se bodo v prihodnjih dneh po vseh ljubljanskih okrajih nadaljevali in pomagali razčistiti okuženo ozračje, katero okužuje tiste lažnjive kuhinje, ki z izmišljenimi novicami skušajo zakrivati svoje gospodarske in politične grehe ter zločine.

d Nove občinske meje. Notranji minister dr. A. Korošec je v smislu določb zakona o občinah predpisal uredbo o spremembi področja občine Sv. Lovrenc na Dravskem polju in občine Pobrežje ter uredbo o spremembi imena občine Pobrežje. Po prvi uredbi se kraj Zgornja Pristava, Popovci, Sela in Barislavec izločijo iz občine Sv. Lovrenc in priključijo občini Pobrežje v ptujskem okraju. Ime občine Pobrežje se po tej uredbi spremeni v občino Sv. Vid pri Ptuj. Predpisana je tudi uredba o spremembi področja občine Škofja vas in občine Vojnik. Po tej uredbi se katastrska občina Vojnik-okolica v celjskem okraju izloči iz občine Škofja vas in priključi občini Vojnik.

d Izjava dr. Pernarja. V Crkvenici je dr. Pernar, ožji prijatelj dr. Mačka, izjavil, da so Hrvati za sporazuni, a odklanjajo vstop v kakršnokoli vlado, dokler se razmere ne uredijo. Ta izjava je ostalo opozicijo precej neprijetno zadela.

d Mnogo novega vam imajo pokazati na »Ljubljanskem velesajmu« od 30. maja do 8. junija. Strojna in kovinska industrija, fina mehanika, radio in elektrotehnika, avtomobilska in veločepedska industrija, lesna in tekstilna, živilska in kemična, papirna in steklarska industrija ter obrt vam bodo predočili ogromni napredek našega dela in tvorno silo našega duha. Industrija, obrt in trgovina bodo teknovali, da vaše potrebe in želje kar najbolje zadovoljeje.

d Proti komunizmu in fašizmu. Na bano-vinski konferenci JRZ je povedal minister

Gjuro Jankovič tudi tole: »Naša velika stranka stremi za tem, da bodo vsi državljani enakopravni, ker narod ne glede na to, ali je srbski, ali hrvatski, ali slovenski, zahteva mir in red ter napredek države. Mi moramo urediti naše narodne vrste in tedaj bomo lahko pričeli borbo proti levičarskim elementom, proti komunistom, ki hočejo spremeniti socialni in pravni red v naši državi. V tem pogledu je treba, da gremo vsi kakor eden v borbo proti komunistom in vsak Srb in vsak Hrvat in Slovenec mora vedeti, da preti od komunistov nevarnost tako njemu, kakor njegovemu domu in rodbini. Prav tako se moramo boriti proti desničarjem fašistom na desnici, ki nimajo poguma, da bi postavili oblast na zaupanje naroda, nego si jo lastijo proti volji naroda, zahtevajoč zase poseben položaj.

NESREČE

d Zopet je bil velik požar v Račah pri Mariboru. Vse je pogorelo posestniku Juriju Lašiču. Posestniku Antonu Simoniču je ogenj uničil gospodarsko poslopje, hišo pa so obvarovali gasilci.

d 27 ciganskih hiš je uničil požar v Klinčasu pri Jastrebarskem. Prizadetih je 80 ciganov.

d Strela je udarila v gospodarsko poslopje posestnika Ivana Bezjaka v Prelogah pri Mariboru. Poslopje je pogorelo do tal.

d V tovorni avto se je zaletel. Ono sredo popoldne se je težko ponesrečil mladi mari-

borski odvetnik dr. Zdenko Senkovič v Videnu v Avstriji, ko se je peljal s svojim motornim kolesom v Gradec. V prikolici je sedela njegova sestra. Na vildenskih strminah se je zaletel v tovorni avto ter si je zlomil nogo, poškodoval koleno ter ranil glavo in roke. Njegova sestra se je poškodovala na glavi in na rokah. Oba ponesrečenca so odpeljali z rešilnim avtomobilom v bolnišnico v Gradec.

d Zgorelo je stanovanjsko poslopje posestnika Josipa Rebernaka v Lobnici pri Rušah.

d Velik skedenj in hlev je upelil požar posestniku Štangiju v Stopičah pri Novem mestu. Užgala je najbrž strela.

d V Dravi pri Mariboru je utonil 8 letni Karel, sin ključavničarja drž. železnice Ant. Kalina.

d Sava je naplavila v Vidmu pri Krškem truplo dimnikarskega pomočnika Gamsa Karla iz Radeč.

d Na koso se je nasadila. Pri veleposestniku v Pekrah pri Mariboru zaposleni viničar Brunško je nakosil na travniku sveže trave ter jo peljal domov. Na vozu je sedela njegova 14-letna hčerka Marija ter država v rokah koso. Naenkrat pa se je voz zaradi ovire na poti prevrnil in dekletce je padlo z voza tako nesrečno, da se je nasadilo na koso. Ostrina kose se ji je zarila na zadnjem spodnjem telesu v hrbet ter prišla pod prsni na trebuhu ven. Z veliko težavo so izvlekli koso iz telesa in telefonično obvestili mariborske reševalce, ki so umirajočega otroka pre-

peljali takoj v bolnišnico. Dvomijo pa, da bi nesrečno dekletce ostalo pri življenju, ker je zaradi velikanske rane izgubilo preveč krvi in je tudi sama rana smrtno nevarna.

d Ko so pokopavali v Hočah pri Mariboru posestnika Antona Podkrižnika, je hitelo na pogreb veliko ljudi iz Reke. Med njimi se je odpravila k pogrebu tudi 25-letna posestniška hči M. Čurič. Dekle je bilo božjastno, kar ji je postalo usodno. Ko je šla proti vasi preko plitve luže, čez katero je bila vržena deska, jo je nenadoma vrgla božjast ter je padla v mlako tako, da je obležala z obrazom v plitvi vodi. Ker ni bilo v tem trenutku v bližini nikogar, je revica utonila v mlaki, ki je bila jedva ped globoka

Leon Blum, bodoči predsednik francoske vlade, v razgovoru s somišljeniki.

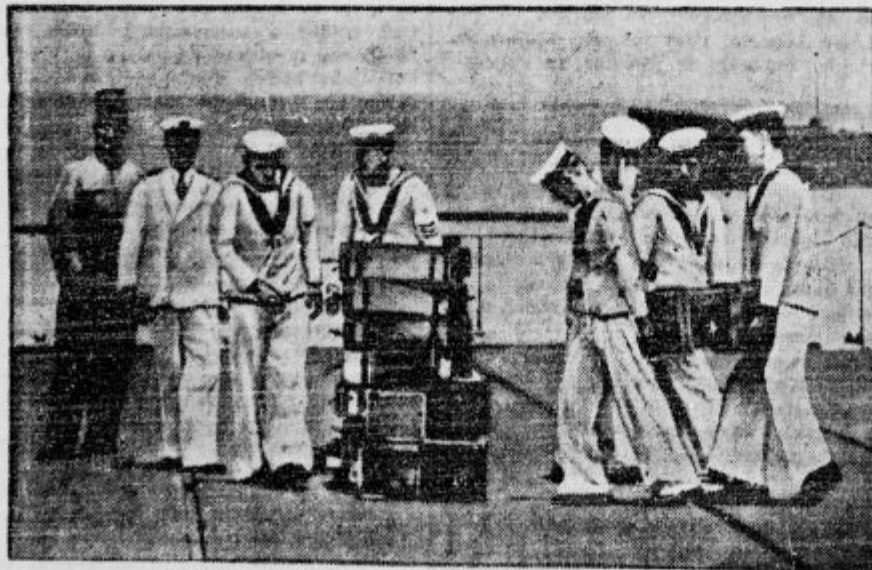
NOVI GROBOVI

d Na Muljavi pri Stični je umrl v 90. letu starosti Anton Jurčič, brat slovenskega pisatelja Josipa Jurčiča.

d Pojo, pojo zvonovi od daljnih dveh strani. Pri usmiljenih bratih v Kandiji je umrl p. Julij Sušnik. — V Cerknici je odšel v večnost trgovec Joško Krošelj. — V Poljanah nad Skofjo Loko je zapustila solzno dolino Marija Kržišnik. — V Celju so djali v grob državnega uslužbenca v p. Skočirja Jožefa. — V Seničici pri Medvodah je zaspala v Gospodu Marija Sušteršič. — V Boh. Bistrici je preminula Ivana Ravhekar roj. Demšar. — V Selnici ob Dravi so položili v grob zasebnika Leopolda Škerbineka. — V Stožicah je zapustil ta svet 78 letni posestnik Anton Bolka. — V Trnavi pri Gomilskem je za vedno zatisnila svoje oči Ana Korun. — V Slivnici pri Celju je zapel mrtvaški zvon 68 letni posestnik Josipini Selič roj. Zidanšek. — Na Glincah pri Ljubljani je umrl posestnik Josip Trdin. — V Mirni na Dolenjskem je preminul zasebni uradnik v p. Anton Lipovš. — V Dol. Logatcu je odšla v večnost soproga župana in lesnega trgovca Kati Tršar. — Na Viču so pokopali Franca Kanduča, oficijala v tobačnici tovarni. — V Celju je zapustil solzno dolino Miha Kusterle. — V Ljubljani so umrli: Vilma Addobbati, mati požarnega čuvaja na Gradu Marija Seliškar, 94 letna vdova po žel. uradniku Frančiška Bartl in inž. Jože Skubic. — Naj počivajo v miru!

Ženska izbrana za župana

Za župana velike občine Virobski v mogilevskem okraju v poljski republiki je bila pri zadnjih občinskih volitvah izvoljena mati 21 otrok Skubičkova. Šestkrat je imela dvojčke.

Megušova slato. Ko se je meguš izkrcal v Palestini, je bilo ugotovljeno, da je pripeljal s seboj 117 zabojev zlata, katere sedaj angleški mornarji skladatajo na kupe.

PODOMOVINI

† Ing. Jože Skubic

Včeraj se je bliskovito raznesla po Ljubljani novica, da je na tragičen način umrl ing. agronomije g. Josip Skubic, uradnik kmetijskega oddelka pri banski upravi v Ljubljani. Umrl je bil sin kmetijskih staršev iz Zgoranje Slivnice pri Grosupljem. Po dovršenih gimnazijskih študijah se je odločil, da se posveti kmetijski stroki in je študiral na visokih šolah kmetijstvo. Že kot dijak je bil znan po svojem strokovnem znanju in po svoji vnemi in zanimanju za napredek kmetijskega gospodarstva in kmetijskega stanu. Ko so se pri nas organizirale oblastne samouprave, je dobil službo pri kmetijskem oddelku Ljubljanske oblasti tudi g. inž. Skubic Josip. Znano je širokopotezno delo ljubljanske oblasti zlasti na področju našega kmetijstva. Oblastni odbor je nastavljal celotno vrsto mladih ing. iz kmetijske stroke, ki so se z veliko vnemo posvetili delu. Med temi je bil tudi g. ing. Skubic, ki je prevzel referat za pospeševanje sadjarstva. Mnogo je storil za našo sadjerejo. Prepotoval je vse kraje, imel številna predavanja, spoznal se je z mnogimi sadjereji, povsod je z vnemo širil med kmeti umno sadjerejo in dosegel pri tem velike uspehe. Priobčil je tudi mnogo strokovnih člankov o sadjereji in uredil par letnikov koledarčka kmetijske zveze, v katerem je priobčil lepe strokovne članke o sadjereji.

Vsi so gledali v g. Skubico moža, ki bo polagoma povzdignil našo sadjerejo na najvišjo stopnjo razvoja. Sedaj smo izgubili na tragičen način strokovnjaka, ki je star 35 let utonil v Gradaščici. Kakor mnoge njegove tovariše, je prejšnji režim tudi g. ing. Skubica

preganjal. Vrgel ga je iz službe na cesto. Dasi je s svojo pritožbo na državni svet uspel, so ga prejšnji oblastniki ponovno odpustili. Značajni mož pa ni klonil, da si je bil brez zasluzka in brez sredstev za življenje. V času, ko je bil brez službe, je prevzel uredništvo »Gorenjca« in dopisništvo za »Slovenca« za Kranj in okolico.

Po zatonu diktature je bil zopet reaktiviran in postavljen za uradnika pri kmetijskem oddelku banske uprave v Ljubljani. Prevzel je zopet referat za sadjarstvo. Medtem so se začele tudi predprave za oživitve razpuščene kmetijske zveze. Te priprave je vodil rajni g. ing. Skubic in jih tudi uspešno dovršil. O božiču lanskega leta je bil ustanovni občni zbor na novo oživil kmetijske zveze in g. ing. Skubic je bil na občnem zboru glavni referent. Ko so bila nova pravila potrjena, je posvetil mnogo časa in truda organizaciji Kmetijske zveze in njenim tajniškim poslom. Delo je hitro napredovalo in sedaj imamo skoraj v vseh občinah v Sloveniji postojanke Kmetijske zveze. Velik del zaslug na tem uspešnem delu gre g. ing. Skubicu. Sredi dela ga je strla smrt. V vrstah kmečke zveze bo živel njegov spomin in njegovo delo za kmetijsko stvar. Naj v miru počiva!

Iz raznih krajev

Radna ob Savi. V nedeljo, 24. maja bomo na Radni slovesno praznovali praznik Marije Pomočnice. Po slovesni službi božji na prostem bo šel za sal. sotrudništvo. Popoldne po običajni procesiji s kipom Marije Pomočnice bo kratka akademija. Že od nekdaj je Radna na dobrem glasu zaradi ubranega ljudskega petja. Letos bo ljudsko petje spremljala domača godba. Pridite don Boskovi pri-

ateljeli in častilci Marije Pomočnice, da bomo skupaj prepevali Mariji v čast. Nadejamo se, da bodo v sprevedu poleg deklinskih Marijinih družb številno zastopani zlasti fantje in mošje.

Iz sodnega okraja Vel. Lašče. Obrtniki in obrtnice tega okraja so si ustanovili lastno obrtniško društvo. Društvo ima zelo koristne namene, zato vabi obrtnike in obrtnice, ki še niso včlanjeni, v svoj krog. V korist društva prirede na vnebohod veseligo »Stric v Toplicah«. Vabljeni vsi prijatelji obrtništvu!

Šoštanj se giblje. Zvest svojim starim navadam, si je tudi letos nadel nelahko nalogo, da sodelovanjem skoraj vseh župljanov začetkom meseca junija prouči veliko versko narodno svečanost s prikazovanjem prekrasnih prizorov iz Kristusovega življenja in trpljenja poglubi in utrdi v njihovih srcih vero v odrešilno delo Zveličarja. Ne samo, da sodeluje skoraj vsa župnija že pri pripravi za to edinstveno prireditev, tudi pri predstavi sami bo narod spremljal posamezne postaje s prepevanjem cerkvenih ljudskih pesmi, kar bo lepo prireditev le povzdignilo. Zvesti in vneta župljani kar tekmujejo, kdo bo več storil, več žrtvoval za ogromni oder, katerega velikanske ogrode se že dviga tik župne cerkve sv. Mihaela. Toliko je vsesplošno zanimanje za to največje Gregorinovo delo »V času obiskanja«, da se tozadnemu pozivu cerkvenega predstojništva niti eden ni odtegnil, mnogi pričkovanje istega celo daleč prekosil. Spoznanje, da bo ta prireditev prav za prav svečana služba božja, otvorena s kratkim cerkvenim govorom in z ljudsko cerkveno pesmijo: »Kraljevo znamenje križ stoji«, ilustrirana z dogodki iz Kristusovega delovanja, je zajelo vsa župnika, ki želijo čaka 6. junija zvečer, ko bodo kresovi po hribovih in bo zvonjenje po vseh cerkvah širne župnije naznanjalo začetek te svečanosti.

Uršna sela pri Novem mestu. Nenavaden slučaj se je zgodil pri Putrovih v Dobinjolu. Naša soseska šteje 600 ljudi in ima letos dotlej tri mrljice. In čudo! Vsi trije so iz ene hiše in družine. Februarja je umrl Martin Vidmar, meseca marca njegov brat — gospodar in načelnik gasilnega društva Franc Vidmar in aprila smo pokopali sestro obeh rajnih Ivanu Vidmar. Gotovo težak udarec za eno hišo. N. v. m. p. 1 — Letos smo v naši cerkvi prvokrat imeli nov božji grob, sicer priprost, a jako ganljiv. Obe sliki je cerkvi na župnikovo prošnjo brezplačno naslikala vrta domača umetnica — slikarica gdč. Mira Pregelj iz Litije.

Mlin v Pečeh

Spisal Gustav Strniša.

Nadaljevanje

In tedaj mu je zalebdela v duši drobna lučka. V spomin mu je prisijala misel na njegovo mater. Da, majhen je bil, zelo majhen, ko mu je umrla, a spominjal se je, ker jo je imel rad, tako zelo, rad. Imela je oči kakor modrič, drobna je bila, rad. Imela je oči kakor modrič, drobna je bila, rad. Imela je oči kakor modrič, drobna je bila, rad. Imela je oči kakor modrič, drobna je bila, rad.

In zdaj se je spomnil na njeno ljubezen.

Da, ljubil je svojo mater, a kakšna je otroška ljubezen Res je vdana, a vsak otrok je vendar samoljuben in ljubi mater ker brez nje ne more živeti. Toda, ali jo ljubi tudi v srcu? Ali ni že tedaj ljubezen otrok različna kakor so kasneje različni njihovi značaji? Ali ne ljubijo že tedaj nekateri globlje in res otroško, a drugi samo površno, ker mater potrebujejo? Kdo ve? In kako se potem poreja druga ljubezen, ki je posebna se, stručeja nevidno v veselju vse prevladujoča in čudovita?

Cilka in Peter sta sedela negibno na skali obila od mesečine.

In Tomaž ju je še in še gledal ter mislil kako mora biti ljubezen pač skrivnostna in postržovalna, da, da vztraja, saj je Cilka samo bedno blazno zapeljano dekle, vendar je ojar vedno za njo, pazi na njo in jo ljubi.

Nekdanji pečovski hlapec je odhajal počasi iz Peči in hudo mu je bilo. Ko je korakal proti mestu, se je nenagoma spet spomnil ranjke pečovske gospodinjice. In sam ni vedel zakaj, kar hipoma ga je obšla bolečina, da je sredi poti obstal in si obrisal solzo. Sam ni vedel, kaj se je godilo z njim. Šele kasneje se je spomnil, kako mu je dobro Agata nekega dne dejala:

»Tmaž! Meni se smiliš ker si tak, jaz te ne obsojam. Morda bi bil dober človek, a tvoje srce je brez ljubezni In hudo je ker je ne poznaš, saj so taki ljudje prekleli!«

5.

Tomaževa tovariša Tilen in Tone, ki sta grobarila v kužnih dneh, sta bila preprosta kmetijska fanta. Tilen je bil srednje velik, krepak mladenič, temnopolt mrkih oči, močne spodnje čeljusti in majhnih k glavi stisnjenih ušes. Za nos je imel majhno kepico, široka usta je imel vedno trdo stisnjena in hodil je močno naprej nagnjen z nekako ihto.

Doma so bili bajtarji, a preživljal se je z delom po hišah. Včasih je šel tudi kam služiti za hlapca, a najraje je delal tu in tam, kjer se je čutil manj vezanega. Svoboda je ljubil nadvse, čeprav je sicer rad delal. Ko pa je prišel njegov čas, ni bil za nobeno rabo, ves prosti čas je tedaj ležal v kaki senci in samo tuhtal in premišljeval.

Imel je ljubko sestro predico Anko, ki je preletela vse dni kesno v noč. Bila je vitka in slasita mladenka, vedno se je smejala, prepevala in čevrljala kakor drobno ptička. V svojem lepem zarjavelem obrazu in globokih temnih očeh ni imela na sebi nič bratovega.

Grobar Tone, ki je služil pri sosedovih za hlapca, je bil vanjo nesmrtno zaljubljen. Kadar je mogel je prišel obiskat Tilna, samo da je videl tudi Anko in se z njo kaj pomenil. Mladenka je sicer rada kramljala, vedela je, da jo mladenič ljubi, a sama ni nikoli mislila na ljubezen, čeprav se ji fant ni zdel napačen. Ker jo je brat Andrej vedno zpraševal in ji ponujal prijateljevo ljubezen, mu je priznala, da bi se Tonca ne branila, če bi donesal ali jutri prevzel domačo bajto in pričel kmetovati.

Ko je šel prvič mimo Tomaž in je Anko videl, ki je bila prav tedaj slučajno na oknu se je pred hišo takoj ustavil. Bil je z vsem dobro znan le

Anke še ni poznal. Bila mu je zelo všeč in pričel je z njo kramljati.

Opazil ga je Tone in že se mu je vzbudila ljubosumnost. Dobro je vedel, kako Tomaž zna govoriti in kako je premočil Cilko, zato mu je bilo kar neprijetno, da bi se Anka pogovarjala z njim.

Anka sama se za Tomaža ni kaj brigala, toliko da mu je odgovarjala kar jo je vprašal, a še to raztreseno, ker je mislila drugam in ji sploh njegova vsiljivost ni bila všeč.

Ko se je tisti večer vrnil Tomaž v Drago, kjer je imel pri nekem kmetu prenočišče, se je spravil spat ves resen in zamišljen, kakor že zdavnaj ne.

In ko je ležal v postelji, je premišljeval in sanjal z odprtimi očmi. Zatohli zrak mu je mučno legel na prsi. Vstal je in šel ven na polje, le odejo je vzel s seboj, ker je hotel prenočiti kar na travi.

Vlegel se je in se zamislil v zvezde nad seboj.

Spet je šlo mimo njega njegovo življenje. Spet je živel svojo bičano mladost in spet je preстал vse tegobe tistih let, ki bi morala biti najlepša.

In spet se je spomnil na besede pečovske gospodinjice: »Kdor ne pozna ljubezni, je prekleli!«

Da, ljubezen mora biti Duhovnik mora ljubiti svojo cerkev popolneje in silneje kakor drugi ljudje, v močni samoopovedi mora najti ljubezen do nje, ki ga vodi k notranjemu izpopolnjevanju in mu vliva duševni mir! Mož mora ljubiti svojo ženo, a ona moža, da se moreta medsebojno trpeti, kajti vsedanost življenja ubija ljudi, ki morajo skupaj živeti! Otroci morajo ljubiti starše, a starši otroke! Povsod mora biti ljubezen in samo ljubezen je edina sreča v življenju!

Spomnil se je na vikarja, ki leta vse dni in noči okoli ter prinaša bolnim jolazbo in ne pozna pokoja. V nedeljah pa stoji na prižnici in pri-

MED BRATI V TUJINI

Iz južne zemlje

(Buenos Aires, 23. marca 1936.)

Na sv. Jožeta dan smo si praznik naredili, smo slovenskega Janezka krstili. Tako smo namreč uganili, da poštna slovenska hiša ima Jožeta in Janeza. Oba. Oboju je namreč Jože ime in še boža je Pepca bila. In še to se mi je zgodilo na sv. Jožeta dan: da naj v spovednico grem, mi je župnik naročil: Kako bom, če pa španško ne znam! Pa mi kar ni bilo prav gospodu župniku in je menil na prejšnjem: saj je gluh. No, da, tako sem mu ugodil: za gluhoga bom pa že španško znal. Pa za gluhoga žensko so še drugi prišli, da sem jim končno le pobegnul. Toliko sem pa le skušal, da za silo že gre tudi a španskim spovedovanjem.

Teško je z našo službo boj. Naša cerkev nima ne zvonov ne zvonika. Nima zvonov, ki bi v soboto popoldne s potrkanjem Gospodov dan oznanili, nima zvonika, ki bi od daleč že kazal pot. Pridejo naši popotniki boji tja v tisto ulico (Avenida del Campo) — pa nikjer ne najdejo nikake podobne hiše božje. V gostinah pa »Bog povsod zate« so me molit. Kdo bi se torej mogel pritožiti, če jo naši Janezi in Jožeti na pivo zavijejo, ko so prej brezposelno božjo hišo iskali, da so pri tem trudni in težni postali.

Predno prideš do cerkve, moraš namreč skozi velika vrata, in na dvoslobo šele se v cerkev zaletiš. Tudi lipe pred cerkvijo ni. Pa mislim, da zato ne bo treba dolgo delati, da se bo tudi pred to cerkvijo vidna »straža« postavila — kol jo v donovini maršalkater cerkev vsako nedeljo med mašo ima.

Oba slovenska tednika radevolje prinašata tudi cerkveni vestnik in je tako vsako soboto dva tisoč klicarjev na delu. Tako da menja že kar vsi vedo, da lahko k službi božji pridejo in tudi kje naj cerkev iščejo. Je pa težava tudi ta, da nobena slovenska župnija nima tako širokih meja, kot naša tukajšnja kolonija, zakaj po celem mestu raztreseni naši ljudje in še dalje ven po predmestjih in jih ni niti 20, ki bi brez stroška a svojimi podplatili lahko k maši prišli.

Pa je težava tudi ta, da so se premnogi veri že zelo odtujili. Božjega tukaj niti ne vidi niti ne sliši nikdar, ker cerkva s tujim jezikom so marže.

Vsak dan pa je poln tega, kar Boga zakriva in Cerkev ljudem odtuja. Posebno naši Primorci z bridkosti zasledujejo, kaj se v »Kristusovem imenu« trpeži zemlji godi. Zato je kaj razumljiva stvar, da najdejo nasprotniki cerkvenega dela široko odprta ušesa.

★

Vesele praznike bi vam radi voščili in smo sklenili, da to napravimo. In kaj ne bi bili veseli tega domisleka tako zgodaj, ko je vendar šele tih nedelja! Pa je vendar naša roka prekrajka, da bi sprožila v pozdrav čez morje tako urno, kot bo tukaj velika noč. Pa naj vseeno velja naš velikonočni pozdrav. Saj smo voščili tudi pred prazniki!

Komaj čakam, da pride kaj sem čez lužo. Pride Slovenec, pride Domoljub, Slovenski Gospodar Prekmurske novine, pa berem na datumu, da je že vsaj tri tedne tega, ko ste listo brali, če ni še več! In še to se primeri, da čakam zastoni, ker se izgubi.

Tam imate pomlad, tukaj se nam ponuja jesen. Pa je čudna taka jesen. Neke dneve oni leden je bilo tako hladno, da so mi knofci kaj prav prišli. Prejšnje dneve smo imeli pa drugače. Neko noč je tako pokalo in treskalo, kot da je sodnii dan. Pa tudi lilo je tako, kot da se je nebo utrgalo.

Naša služba božja gre svojo pot naprej. V obeh tednikih objavljam tudi cerkveni vestnik, pa sem v enem dobil odgovor, da »farjev« nič ne rabijo in da upa dopisnik, da bo moj glas ostal »glas vpijočega v puščavo«. Do najbrže precej tihlaj ljudi, ki tako mislijo in ovore je pa tudi vedno več tistih, ki kažejo dobro voljo in se tako polagoma le več število. Izza vsakega vogla prikoraka kaka skupina in ko je treba začeti, nas je že toliko, da je za dobro voljo. Gospod Ciril lečše se pa tudi s peljem in ima kar dva zborna, otroškega in dekliškega. Za veliko noč bo pa še z mesanin nastopi, da bomo imeli vsaj nekaj sledu velike noči, ki jo doma teko lepo praznujete s prelepim peljem in procesijo. Prve težave, ko so nam pri naših večernicah neli španski otroci, smo že srečno preboleli.

Posebno zaželjena stvar našim so domači listi. Vsako nedeljo razdelim, kar imam, pa je vedno premalo. Ko bi ne bila pošta tako draga, bi se kar pripravil upravam listov, naj mi pošiljajo kaj več izvodov. **Ilnadnik Janez, slovenski kaplan**

Z občinske deske

Prošnjam za sprejem v državno ali samoupravno službo je prilagati vojaško uverenje namreč vojaške izkaznice (vojniške isprave). Prošnjam za sprejem v državno ali samoupravno službo je treba vselej priložiti tudi potrdilo o tem, da ima prostile urejeno svoje vojaško službovanje. V ta namen prosilci prilagajo svojim prošnjam za vojaške izkaznice (voj. isprave). V Službenem vojnem listu pa je že l. 1931. izšel razpis, da naj se prošnjam za sprejem v državno ali samoupravno službo kot dokaz o regulirani voj. službi prilagajo namreč voj. izkaznice (uverčenja), ki jih izdajo pristojna poveljstva voj. okrožij. Posamezni uradi pa so kljub temu razpisu še nadalje zahtevali od prostilevoj. izkaznice namesto potrdil, čeprav je znano, da mora vsak obveznik imeti voj. izkaznico vsak čas pri roki, da se z njo izkaže in čeprav je znano, da je zvezana nabava duplikata voj. izkaznice a precejšnjim stroškom za prizadelega. Vojno ministertvo je zaradi tega sedaj ponovno opozorilo vse prizadete oblasti, da se v bodoče strogo ravnajo po razpisu iz l. 1931.

Občine — izplačevanje gasilskih podpor in nadzorstvo nad uporabo izplačanih podpor. Maršalkater gasilske čete se morajo boriti z velikimi finančnimi težavami, ker jim prostovoljne zbirke in tudi razne prireditve ne donajajo dovolj sredstev, da bi moge kriti velike stroške, ki jih imajo po večini za nabavo neobhodno potrebnega gasilskega orodja. Pri sestavi proračunov občine sicer vse to upoštevajo in stavijo v svoje proračune potrebne kredite v gasilске namene. Toda pri izvajanju proračuna pa največkrat odreko izplačil podpore, ali pa jo izplačajo v znižanem obsegu. Kr. banska uprava je zato opozorila občinske uprave na § 76. zakona o organizaciji gasilstva, ki v 5. točki izrecno določa, da nosijo gmojne izdatke a vzdrževanje gasilskih organizacij občine. Kr. banska uprava nadalje naroča občinskim upravam, da v proračunu odobrene podpore gasilskim četam tudi redno izplačujejo, ako že ne v višini celoga odobrenega kredita, pa gotovo v sorazmerni višini a celokupnimi proračunskimi dohodki občine. Pripominja pa kr. banska uprava tudi, da imajo vse občine, ki gasilskim četam podpore izplačujejo, pravice kontrole nad njeno uporabo. Ob priliki izplačila podpore naj občinske uprave od gasilskih čet zahtevajo, da jim svojačeno poročajo, kako in kdaj so podeljeno podpore uporabile.

diga ljudem, naj žive vzdržno, da jih ne premotijo ti težki časi, ki ubijajo v človeku vse, kar je svelega, da postajajo ljudje razbojniki in nečistniki.

Da, kako mora ta človek ljubiti svojo cerkev in svojega bližnjega iz ljubezni do Boga, saj se ves žrtvuje za bedne bolnike, ki potrebujejo njegove tolažbe.

»Ljubezen pač mora biti žrtev« se je spet spomnil Tomaž, a ta žrtev mora biti nekoj lepega, ker vzbuja v človeku čudovita čustva zadoščenja in posebne radosti.

Mirno je ležal in premišljeval poglabljen sam v sebe. Okoli njega je molčala priroda, le včasih se je oglasil krik ptice, ki se je trenutno predrnil iz spajne, ali šepet klasja in lahnega bilja, ki je pozvanilo okoli njega.

In gledal je zvezde in premišljeval, iskal in stikal, dalje in dalje so mu begale misli.

In spet se je skušal poglabiti v prepade svoje duše, spet je slutil pred seboj strast in uživanje, spet je gledal v svojem duhu morilko kugo.

»Koliko praznine je v strasteh!« se mu je izvil.

Spet je mislil na ljubezen, na tisto plemenito, nesebično čustvo, ki se človek žrtvuje.

In znova se je spomnil na oltarja Petra. Zdaj sedita s Cilko na skali in strmita v vodo. Nad njima se reže pečina, velik skalnat zaklon, ki ju varuje, a pod njima dere voda, valove dviguje, pa ju ne doseže. Nikoli ne bosta zdrknila v vihar življenja, vedno bosta živela lepo in mirno kakor zdaj, ko sedita tam tiho in nepremična.

In zazdelo se mu je, da bosta tako ostala večno, da se bosta strdila v dva granitna kipa, ki ju ne bo uničil čas, in da ostaneta nemrjoča v svoji ljubezni.

Da, čudovito mora biti čustvo, ki se mu je nekaj posmehoval, ker ga je preplitavo spoznal. A potem, ko sta prišli kuga in smrt in kosili huje in urneje kot vsak kosec, potem se mu je zazdelo, da mora biti razen strasti v življenju še nekaj drugega, kar druži ljudi v bolečini in trp-

ljenju in jim daje moč, da vztrajajo in se mučijo do konca. In polagoma je pričel spoznavati ljubezen, ki se je nikoli ne spozna do dna.

Da, on je ostal sam brez ljubezni, ki je ne bo nikoli več dosegel. On ni svečenik, ki se žrtvuje za svoje vernike iz ljubezni do Boga in bližnjega, ni ne oče, ne mož! Zakon je zasmehoval in se ni maral ženiti in ostal je sam.

Bilo mu je, da je bolj zapuščen kakor zadnji berač, da je slabši od najslabšega.

Tedaj mu je trenutno zasijala pred očmi podobna Anke. Obšlo ga je milo čustvo in ker začel si je biti blizu nje in se pogovarjati z njo.

Pa se je spet spomnil na Cilko in zamahnil z roko:

»Njo sem uničil in z njo najbrže tudi svojo ljubezen, ki tedaj ni bila ni rojena, toda vzniknila bi pač kesnjeje in lahko bi bila oba srečna!«

»Ne, nikoli bi je ne ljubil, kajti strast še ni ljubezen.« si je zalrdil. Res ga je Cilka ljubila in krasotica je bila, toda nihi krasota nima z ljubeznijo ničesar skupnega, saj je videl grde ženske, ki so imele slastie in prikupljive može, ter tudi nasprotno. On Cilke ni ljubil, zato bi bil moral biti še lenbovi pošten in jo pustiti v miru.

In primerjal jo je z Anko.

Da, Anka ni taka lepota, toda na nji je nekaj drugega, sam ne ve kaj. Morda je v nji tista privlačna sila, ki ustvari v človeškem srcu ljubezen? Morda bo pri nji našel tisto skrivnost, ki je globlja kakor vse drugo na svetu?

Pričel je izpraševati samega sebe. Res ima že več kakor tri križe, ker sicer niso nobena leta za moža, toda Anka jih ima komaj osemnajst in je zanj vendar nekoliko premišla. In, ali bi ga sploh hotela? Res si je zadnje čase opomogel, še kos sveta je kupil, kjer si namerava postaviti kočjo, če bo srečno odpetal kugi.

A kje je vse to? Kdaj se bo kuga naveličala davili ljudi?

In v duhu je videl po poljani vse polno kužnih in umirajočih, drug poleg drugega so ležali, kakor

majhne leščerbe, ko jim primanjkuje olja, grgrali so, zavijali oči, prosili vode, se premetavali kakor ribe na suhem, kleli in molili ter trpeli, strašno trpeli.

In ves ta peknel je on že gledal. Da, moral ga je videti, da mu je vzniknilo spoznanje in je jel spet človeško čustvovati. Da, človeštvo je bilo strahotno bičano, preden je spoznal, da je potrebno usmilenje da je ljubezen do sočloveka tolažnica in edina opora umirajočim, ko jih duhovnik tolaži in bodri z božjo besedo in je sam v nevarnosti, ko jih usmiljeni samaritani prevzamejo, jim dajo zdravila in se trudijo, da bi jih olajšali strašno bolezen.

Morda bi ga Anka počasi vzljubila, je ut naqloma spet začel misliti. Približal bi se ji premišljeno, korak za korakom, dokler bi ne pristala in ne postala njegova žena?

Zdaj se mu je tako misel uprla, saj je videl v tem nekaj zvičajnega.

Naposled je zaspal, ko še ni končal svojih misli in ogibanj. Mirno kakor ubit je ležal na poljani. Mesečina mu je poljubljala črne kodrasne lase in ostro gubo nad očmi, kakor bi mu hotelo zgladih vse, kar je na niem mrkega in nejasnega ter ga globoko usnavali s svojo bleščavo.

6.

Tomaž se ni hotel več približati Anki. Začuden in skoraj ozlovoljen je spoznal, da misli vedno bolj na njo. Če je bil sam in je o nji razmišljal, ga je obšlo čustvo neznanne sreče. In slutil je, da je to ljubezen, ki se v niem potaja. Bal se je, da bi je ne izgubil, da bi se mu ne izneverila.

Zdaj si je želel včasih govoriti z deklecom, pa je skoraj osramočen opazil, da je postal kakor nezkušen mladenič in si ni upal blizu. Zdaj je šele vedel, kako čudno vpliva na človeka ljubezen.

(Dalje prib.)

RADIO

Vsak dan: 12 Plošče. 12.45 Vreme, poročila. 13. Čas. 13.15 Plošče. 14. Borza. 19. Čas, vreme, poročila. 22. Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda. — Četrtek, 21. maja: 9 Plošče. 9.40 Verski govor. 10. Prenos cerkvene glasbe iz stolnice. 11.15 Plošče. 11.30 Mladinska ura. 12.15 Radijski orkester po željah naročnikov. 16. Kmetijska ura: Slovenski kmetijski dom. 16.20 Koncert vojaške godbe. 17. Predavanje v okviru protituberk. tedna. 17.15 Koncert vojaške godbe. 18. Prenos razdelitve nagrad reportaže z mednarodne razstave. 18.30 Plošče po željah naročnikov. 19.30 Nac. ura. 19.50 Prenos šmarnic iz cerkve sv. Cirila in Metoda. 20. 30 Orkestralna glasba, kupleti, radijski jazz in tercet Stritar ter plošče. 22.15 Radijski orkester. 22.40 Esperantno predavanje. — Petek, 22. maja: 11. Solska ura. 13.15 Radijski orkester. 18. Ženska ura. 18.20 Plošče. 18.40 Pravno predavanje. 19.30 Nac. ura: Naselja, kakšna so in kakšna naj bodo. 20.20 Prenos z Dunaja. 22.30 Angleške plošče. — Sobota, 23. maja: 18. Radijski orkester. 18.40 Pogovori s poslušalci. 19.30 Nac. ura. 19.50 Zunanji politični pregled. 20.20 Vesel večer o telepatiji sodelujejo člani radijske dram. družine. 22.15 Rad. orkester. — Nedelja, 24. maja: 8. Telovadba. 8.30 Napoved časa, poročila, objava sporeda. 8.45 Radijski orkester. 9.40 Verski govor. 10. Prenos cerkvene glasbe z Rakovnika. 11.30 Mladinska ura. 12.15 Klavirski koncert. 13.15 Plošče po željah. 16. Kmetijski nasveti. 16.20 Harmonika solo. 17. Gospodinjina ura: Samoizobrazba kmečkega in delavskega dekleta. 17.17 Nastop gojencev kmet. nadalj. šole na Barju. 19.30 Nac. ura. 19.50 Prenos šmarnic iz cerkve sv. Cirila in Metoda. 20.30 Venčki narodnih pesmi s spremljevanjem Radijskega orkestra. 21.15 Radijski orkester. 22.15 Plošče. 22.40 Med izseljenci. — Ponedeljek, 25. maja: 13.15 Radijski orkester. 18. Zdravniška ura: O jetiki. 18.40 Kulturna kronika. 19.30 Nac. ura. 20. Klavirski koncert. 20.30 Fantje na vasi (pevski kvartet). 21.15 Webrov koncert. 22.15 Radijski orkester. — Torek, 26. maja: 11. Solska ura. 18. Razlaga in izvedba Beethovneve sonate. 18.40 Budizem in krščanstvo. 19.30 Nac. ura. 20. Ruski plesi, ruske pesmi izvaja zbor balalajk »Ruslan«. 20.50 Plošče. 21.10 Radijski orkester. 22.15 Radijski orkester. — Sreda, 27. maja: 18. Otroška ura. 18.30 O Nikoli Tesli. 19.30 Nac. ura. 20.00 Harmonika in plošče. 21. Prenos evropskega koncerta

Tabor JRZ v Mengšu

Po preganjanju in zatiranju vsega, kar je dišalo po slovenstvu, je na lansko kresno noč nastopila svoboda. Dobro vam bo še v spominu vsem tistim, ki ste se v binokostnih dneh 1. 1932 udeleževali proslav za 60 letnico dr. A. Korošca v Domžalah in v Mengšu, v Komendi in Šenčurju, pri Sv. Trojici in drugih krajih, kako je bivši režim pošiljal bajonete nad vas. Kdo ni bil v tistih časih preganjan in zaprt, če je vzklikal dr. Korošcu?

Toda nasilje ni moglo zatreti v zavednem slovenskem narodu čuvstev, ki jih je gojil do svojega voditelja. Slovenski narod je trpel in zmagal. »Zelena kravata«, ki je pomenila upanje na boljše dni, je vzbujala grozen strah med nasprotniki. Zatreti jo je bilo treba na vsak način, četudi s protizakonitimi sredstvi. Danes pa uživa popolno enakopravnost z »večno in nepremagljivo legitimacijo JNS«.

Za četrto obletnico, ko se je začelo preganjanje in zatiranje vseh pristaev, ki so sledili slovenskemu voditelju, sedanjemu notranjemu ministru dr. A. Korošcu, bo priredila krajevna organizacija na velikem trgu pred spomenikom velik političen tabor za ves kamniški okraj.

Po sv. maši, ki bo ob 9 v župni cerkvi, se bo razvil slavnostni sprevod po trgu. Na shodu bodo govorili zastopniki kraljevske vlade in voditelji Slovencev. Zato pridite vsi naši prijatelji, ki zapuete svojemu voditelju dr. Korošcu. Pridite vsi, ki ste bili pred štirimi leti na proslavi v Domžalah in pri Sv. Trojici; pridite vsi iz Šenčurja in Kranja ter iz Komende; pridite iz Dola in izpod Šmarne gore. Pridite v narodnih nošah in na okrašenih vozovih; pridite na konjih in z okrašenimi kolesi; pridite z zelenimi kravatami, ki bodo v sprevodu tvorile poseben oddelek.

SLOVENEK

JE VODILNI SLOVENSKE KATOLIŠKE DNEVNIK. PIŠE V DUHU KATOLIŠKE AKCIJE. STANE NA MESEK 25 DIN. PIŠITE, DA VAM POŠLJEJO NEKAJ ŠTEVIK BREZPLAČNO NA OGLED. NASLOV: »SLOVENEK«, LJUBLJANA, JUGOSLOVANSKA TISKARNA.

NAZNANILA

n Cerkevni pevski zbori kamniške dekanije priredijo 11. in 12. julija t. l. romanje na Trsat z izletom na otok Rab. Vabimo tudi pevске zbor iz drugih krajev Slovenije. Vožnja tja in nazaj po železnici in po morju bo znašala 140 Din. Prijave sprejema in daje pogodbeni do 31. maja 1936 N. Loboda, organist, Kamnik.

n Na sestanku organistov dne 10. maja na Vrhopolju so sklenili, da prirede cerkveni pevski zbori kamniške dekanije dne 29. junija t. l. v Mengšu koncert na vrtu Društvenega doma. Vabimo vse cerkvene pevске zbor, da prijavijo vsaj do 20. maja, kdor misli sodelovati, in število pevcev posameznih glasov na naslov N. Loboda, organist Kamnik.

n Kat. prosvetno društvo v Sečeh ponovi na Vnebohodu, dne 21. maja 1936 ob 8. popoldne v Krokovem domu pretr. sljivo dramo iz svetovne vojne: »A njega ni...« Pridite pogledat ganljivo igrano, ne bo vam žal!

n Vesela družinica mladih harmonikarjev zaigra svoj pester epored pod vodstvom savinjskega rojaka prof. Pavla Rančigaja v nedeljo 24. t. m. ob treh popoldne v Gasilskem domu v Grajski vasi, ob polpetih istega dne pa na Groblji pri Šadluku.

n Cerkevne pevске zbor opozarjamo na skladbico »Marijin slavospev, korak v zalogi Jugoslovanske knjižarne v Ljubljani. Izvod stane samo 1 dinar.

n Pri cerkvi Marije Lurške pri Sv. Marjeti pri Rimskih Toplicah bo na binokostni ponedeljek obilnejši romanski shod. Letos bo za 50 letnico obstoja te Marijine božje poti dvojno uro. opravilo: prvo zjutraj ob 7, drugo pa ob 10. Romarji vabljeni.

n Tečaj za kapunjenje se vrši 24. maja ob 8. popoldne v Grobljah pri Domžalah ob priliki razstave malih kivali.

Katoliško prosvetno društvo na Škociji priredi v soboto, 23. maja zvečer po šmarnicah skioptično predavanje. Vsi vabljeni!

n Dol pri Ljubljani V nedeljo, 24. maja ob 8 zvečer bodo igralci akademske zveze iz Ljubljane uprizorili v našem prosvetnem domu sodobno družinsko dramo »Reka«. Vabimo!

n Sv. Jakob ob Savi. Krajevni odbor JRZ v Dolu pri Ljubljani akcije v nedeljo 24. maja ob 8 pop. v društvenem domu političen shod, na katerem bo govoril g. Tomazin iz Ljubljane. Vabljeni vsi stanovi!

Ugašajoče sonce

(Prevedel Vinko Lovšin.)

(Nadaljevanje.)

»No tedaj vedi najprej,« — s tem se je tuje zopet obrnil k Serviju — »da stoji pred teboj kristjan.«

»Kristjan!« je tiho izgovoril Servij. Nato je vprašal: »In Tuznelda?... Kaj veš o Tuzneldi?«

»Tudi tvoja nevesta, gospod, je kristjana.«

»Tuznelda, kristjana!«

Servij je nagubancil čelo.

»Spoznavalec Jagnjeta, ki je služil pri Fabiju, se je bednice usmilil,« je poročal došlec.

»Oprostilo jo je ječe in skril v naše podzemne grobnice. Pri tem je umoril služnjo, njenega čuvaja, za kar mora sedaj delati trdo pokoro.

Tuzneldina čista duša pa je bila v sveti tiholet naših podzemskih prostorov razsvetljena. Prejela je sveti krst.«

Servij je le predobro poznal naziranja rimske vlade, da ne bi vedel, da preti sedaj njegovi nevesti nova nevarnost. Ako jo bodo biriči mestnega prefekta dobili pri kristjanjih, zapade rahljavnemu meču in on, prefekt konjenice v legijah, je ne bo smel vzeti v varstvo. Ker ni bil Rimljan po rojstvu, ni gojil sovraštva, kakor so ga gospodarji sveta napravili »orientalskemu praznoverju«. Čutil je nekako naklonjenost do Boga, ki je storil vse ljudi enake. Toda na pretorjevo sodbo ne bi imelo to nobenega vpliva. Publilj bi pač kaznoval Fabijev zločin, a niti za trenutke se ne bi obotavljal izreči nad Tuzneldo smrtne obsodbe zaradi razžaljenja rimskih bogov.

Servij je bil s položajem takoj na jasnem. Samo hitra odločitev izvršena s hitrim dejanjem. bo lahko rešila njegovo nevesto. Kajti, kakor hitro bodo posledici mestnega prefekta šli v

predmestje, bodo šli tudi v zakotja kristjanov. Posledica bi bila — Tuzneldina poguba.

»Takoj me popelješ v vaše grobnice,« je rekel kristjani po kratkem premisleku.

»Zato sem tudi sem prišel. Tuzneldo moraš odpeljati, predno se pojavijo stražarji pri nas, ker se bo zgodilo že jutri, ako ne pride kaj nepričakovane vmes. Toda pomni na svojo obljubo, gospod!«

»Ne boj se. Zaupal si Germanu.«

Nekaj minut pozneje so dirjali trije jezdeci po rimskih ulicah. Kmalu so imeli apijska vrata za seboj. Votlo so doneli konjski udarci na bazaltni cesti. Na obeh straneh ceste so gledali grobovi izumrlih rodov iz polteme srebrne mesečine in senčnih dreves na jezdecu, ki so napol sklonjeni čez konje, kmalu jezdili v diru in tiho drveli naprej, kot bi imeli za seboj stalnega gosta teh krajev, smrt. Resni čuvaji grobišč, temne ciprese so se komaj vidno zibale in po zadnjih bivaljskih mogočnih rimskih rodov je skrivnostno šuštel, kot nedoločen odmev podzemnega romanja. Vsaki dan je bilo slišati tu žalne pozvane. Včasih so ropotale tu verige kristjanov, ako so jih gonili pred sodni stol.

Jezdecji so divjali vedno dalje v noč mimo grobov Scipijanov, Kvinktilijev, Kornelijev... Na nekem ovinku se je kristjan ustavil.

»Tu je,« je rekel in skočil s konja.

»Ti ostaneš pri konjih,« je ukazal Servij svojemu spremeljavalcu Germanu. »Upam, da se kmalu vrne.«

Sel je za selom, ki je, ozirajoč se na levo in desno, vodil prefekta preko nekaj vrto. Nikogar ni bilo videti na slišati. Samo psi so lajali v daljavi na dvoriščih in v bližini Rima.

Pri nekem mrtinem grmiču je kristjan obstal, previdno prižgal bakljo in odstranil z nogo nizek kup dračja. Temna luknja se je

odprla pred njima. Kristjan je šel notri in rekel:

»Stopaj previdno za menoj, gospod! Ne glej v bakljo, ampak na stopnjice.«

Nato je dračje položil zopet na odprtino.

Servij je bil v ozkem podzemskem hodniku, ki je bil tako nizek, da se je moral držati sključeno, da se ni zadrževal z glavo. Vlažen in težak zrak mu je v začetku zaprl sapo. Plamen baklje je bil majhen in se je tresel, kot bi hotel ugasiti. Nekaj časa sta šla po ravnem brez stopajče, potem so pa zopet prišle stopnjice in to se je parkrat ponavljalo. Hodnik je bil mestoma tako nizek in ozek, da je bilo treba iti po kolenih in s sklonjeno glavo. Na drugih mestih pa se je razširil v okroglo in precej visoko sobo, izsekano v skalo.

Vtakih razširjenih prostorih je Servij postal, da je stegnil svoje ude. Luč baklje je poletela svetlejša in mirnejša. Tu je lahko videl kamenite sarkofage, preproste, neizklesane in brez okrasov. Le redko je bila prednja stran okrašena s topo izklesano palmo ali s pastirjem, ki je nosil jagnje na svojih ramah, z globlčkom, ki je držal v kljunčku oljčno vejico, sidro, križ ali skromen napis.

»Tu počivajo vaši umrlje!«

»Naši spoznavalci in mučenci,« je odgovoril kristjan.

Čim dalj sta prodirala, tem več podobnih sob sta prehodila. Sedaj je zapazil prefekt v stenah hodnika, kjer je bil širši in višji, navpične odprtine, deloma zaprte s surovimi kamenitimi ploščami, deloma še prazne. Izvedel je, da so kolumbarije — kakor so jih imenovali — prave grobnice. Zaprti so služili svojemu namenu, odprti pa so bili pripravljani za nove mlčke.

Servij je strmel nad množico žrtev nove vere. Kljub naglici si je dal to in ono od svojega vodnja razločati — in ta je to znal; saj je bil fosor, gojbar v katakombah.

P I S A N O P O L J E

Največja bolnišnica sveta

Največja bolnišnica sveta je v ameriškem mestu Los Angeles. To pripoveduje o njej nek nemški zdravnik: Bolnišnica ima nad 30 nadstropij ter je namenjena ubožnim slojem. Zgradila jo je država za vsoto 13 milijonov dolarjev ter plačuje zanjo letno nad 4 milijone dolarjev. Bolnike sprejemajo in zdravijo zastoj, zdravniki nimajo nobenih plač, marveč iščejo dnevni zaslužek v zasebni praksi. Bolnišnica porabi dnevno 6000 brisač, 15.000 kosov posteljnega perila, v kuhinji pripravljajo jedi za 10.000 oseb dnevno. Če pridejo na mizo piščanci, jih je treba za eno samo južino 700. — Bolnišnica ima veliko plavalnico, otroški oddelek ima svoj ptičji in opičji vrt, starejšim pacientom je na razpolago knjižnica z nad 5000 knjigami. Bolnišnica ima svoj poštni urad, katerega promet ni nič manjši kot je poštni promet manjšega mesta.

Prikljenjena žena

Pred kratkim je vdrla policija v dom mladoporočenega para v Krystinovu pri Krakovu. Na uho ji je namreč prišlo, da je mladi mož čisto odsoten, da pa ni mlada žena od poroke sem nikoli zapustila doma. Ker so slutili kaj hudega, so sklenili, da zadevo preiščejo. Oboroženi policisti so s silo odprli vrata stanovanja. Soba in kuhinja sta bili prazni. Preiskali so vse in na zadnje so vdrli v klet. Tu se jim je nudil čuden pogled. Mlada žena je bila k nim izmed sten prikovana z verigo. Namesto, da bi svoje »rešitelje« sprejela z veseljem, pa jih je samo grodo

pogledala in jim dejala: »Kaj hočete? Ljubim svojega moža in on ljubi mene. Toda on je ljubosumen zato me vsakokrat priklene z verigo k steni, kadar ostavi hišo. Ker ga ljubim, ne vidim v tem ničesar slabega.« In tako so morali policisti oditi, ne da bi smeli prismojeno ženo rešiti spon.

Sinovo srce počiva pri materi

Pokojni poljski maršal Pilsudski je v svoji oporoki določil, naj njegovo srce pokopljejo ob nogah njegove matere, ki počiva na pokopališču v Vilni. Dne 12. maja so Poljaki na najslavnejši način izvršili to zadnjo željo svojega maršala. Med zvonjenjem vseh vilnskih zvonov se je pomikal sprevod, v katerem so nesli maršalovo srce na pokopališče. Na čelu spreveda so korakali vojaški oddelki, zastavonoše, venci itd. V sprevodu so nosili tudi krsto z izkopanimi kostmi maršalove matere, katere so potem s sinovim srcem vred pokopali na vilnskem pokopališču poljskih junakov. Pred žaro z maršalovim srcem in krsto matere so šli duhovniki. Zaro pa so nosili junakov. Pred žaro z maršalovim srcem in materino krsto so šli duhovniki. Zaro pa so nosili zastopniki raznih poljskih narodnih društev. Za njimi je šel predsednik poljske republike ter maršalovi sorodniki in visoka generaliteta. Ob 1 popoldne je bil slavnostni mimohod vseh organizacij mimo novega grobišča.

Zraven pokopališča junakov so zgradili nov mavzolej, v katerem bosta pokopana mati s sinovim srcem. Okrog mavzoleja leži pokopanih 160 poljskih vojakov vseh činov. Sredi teh mrtvih junakov je grob maršalovega srca in njegove

matere. Tako bo pokojni maršal Pilsudski še po smrti pričeval svojo nerazdružljivo zvezo in pripadnost k domovini, družini, narodu in armadi. Na zadnjem koščku poti so posodo z maršalovim srcem nosili rektorji poljskih vseučilišč v slikovitih talarjih. Med pogrebnimi ceremonijami je vojaštvo prezentiralo s puškami, množice so molčale, vojaške godbe so igrale, nakar se je velika plošča iz črnega granita poveznila na grobnico. V tem hipu je poljsko topništvo oddalo topovsko salvo. 101 strel je zagrmel in slovesnost je bila končana.

Pretok krvi iz trupel

Po poročilu komisarijata narodnega zdravja v Moskvi so v preteklem letu v tamošnjih bolnišnicah izvršili okrog 3000 transfuzij (pretokov) krvi. Od tega so v 1800 primerih uporabili krj iz ravnokar umrlih trupel. Kri so najprej na poseben način pripravili. Profesor Spaskuhotski v svoji delavnosti preizkuša možnost, da bi ob priliki nesreč ali vojne imeli na razpolago večjo množino za pretok krvi. Kri mrtvecev, ki jo omenjeni profesor pripravi na gotov način, ostane baje za transfuzijo dobra še 16 dni po smrti.

Najstarejši brivec

na svetu je pač 96 letni Francoz Berte iz mesta Bernje blizu Liona. Opravlja obrt že polnih 80 let. Pri svoji globoki starosti še danes brije in striže in je še vedno zelo več v svoji stroki.

Belgijski slikar Šari Feli

(1830—1900) ni imel rok in je delal z nogami. Ščasoma je postal eden najslavnejših slikarjev v Belgiji. Pogosto je delal slike belgijske kraljevske in ruske carske družine. Ob takih prilikah se je rokoval z belgijskim kraljem in ruskim carjem z ного, ker rok ni imel.

Tu ni bilo nobene stopnje ali stanovske razlike. Zemski ostanki celih družin, navadnih meščanskih in patricijskih hiš, so ležali drug poleg drugih in nad drugimi in sužnji so jih objokovali. V bližini so ležale kosti sužnjeve, katere so prinesli iz arene amfiteatra, katere so patriciji objokovali kot mučence. Resno in ubožno je bilo to mrliško mesto, katerega ni obsevalo ne sonce ne luna, ga ni obsenčevala ne cipresa ne grmovje, ampak skromno in skrito pred radovednimi in nesramnimi očmi. Niso tu slavili zlati napisi pred svetom zaslug umrlih junakov, niti niso naznanjali groznih muk, ki so jih pretrpeli za svojo vero. Ne lavorji, ne cvetlice niso krasile grobov. Niti vonj travnikov in gozdov ni obdajal grobov, ampak zahtevan podzemski vzduh. Niti odmevajoče vzdihovanje ljubečih družinskih članov ni motilo spanja mrtvih, ampak tožba novih žrtev, ki so jih tu v gručah napadli, zvezali in peljali pred sodni stol. Včasih so ti hodniki odmevali od petja, v katerem ni bilo najti vzvišenega, vselega, vriskajočega in zmagoslavnega razpoloženja. Bile so to bolj žalostinke in žalne pesmi, bili so to zbori vseh kristjanov, ki so prosili Boga srčnosti in moči, da bi prestali nova preganjanja.

Servij je stopil za svojimi vodnikom zopet na nov hodnik labirinta, ko se je glasilo tako petje nevidnega zbora, kot iz drugega sveta. Obstal je in se oddahnil.

»Blizamo se najbrž našemu cilju?«
»Tako je, gospod.«
»Ali bomo našli tam Tuzneldo?«
»Tvoja nevesta nikdar ne zapušta našega zadnjega akrivališča.«

»Nikoli?... Zopet je globoko zadihal.«
»Pojdimo dalje, je opominjal vodnik.«
»Daj, da se malo odpočijem.«

Profektovo srce je močno bilo. Skoro eno leto ni videl Tuznelde in sedaj naj jo najde v tako čudnih razmerah. Poslovil se je bil od

nje na dvoru njenega očeta v markomanskem pragozdu, kjer je bila svobodna ponosna hči uglednega germanskega rodu, sedaj pa naj jo pozdravi v podzemljski ječi, kjer se je skrila kot prostovoljna jetnica pred Fabijevimi ogleduhli in tudi pred volhni mestnega prefekta!

»Pojdimo torej, je rekel čez nekaj časa.«

Šla sta sedaj skozi hodnik, ki se je polagoma širil. Petje je bilo vedno bolj jasno in končno tako razločno, da je Servij ločil moške in ženske glasove. Naenkrat se je pot razširila v velik okrogel, obokan od oljnate lučice razsvetljen prostor. Nasproti vходу je klečal pred grobom, okrašenim s palmami, starček v dolgi, beli halji. Krščanskega duhovnika so obkrožale številne osebe obojega spola in različnih stanov. Med sužnji je opazil Servij osebe v škrlatnih togah in ženske obraze, ki so mu bili znani iz senatorskih hiš.

Ko je pregledal množico, so obstale njegove oči začudeno uprte v Mucijo Kornelijo. Naslonjena na steno je klečala z očmi uprtimi v nebo, ne da bi združila svoj glas z ostalimi. Njeno izpremenjeno obličje je kazalo, da plava duhovno v drugih krajih tako da ni okrog sebe ne videla, ne slišala.

Tudi njo najdemo tu! je mislil Servij. Ubogi Publij! ... Toda kje je Tuznelda?«

Ravno je hotel vprašati svojega vodnika, ko je zagledal ne daleč od sebe žensko postavo, ki se je razlikovala od drugih po svojih zlatih laseh, ki so ji razpletene padali kot plašč čez ramena. Njene velike modre oči so koprneče blestele v bledem izstradanem obrazu, kateremu je vzelo podzemeljsko bivanje mladostno svežost. Nosila je obleko sužnje in tudi ta je bila že močno obnošena.

Servij je zrl poln strahu v to postavo. Ali je resnično Tuznelda? Tako izgleda hči svobodnega germanskega kneza, nevesta prefekta le-gi?... O Rim, o Rim!

»Tuznelda! je naenkrat in skoraj nehoti zaklical.

Prestrašila se je in zdelo se je, da hoče zbežati.

»Tuznelda! je ponovil Servij in se pretil do nje skozi pobožno množico.«

Prenehali so peti, vse oči so se uprle v njega, ko jih je motil. Tudi klečeci duhovnik je vstal.

Tuznelda je razprostrla svoje roke, kot bi bila zadeta od orožja v prsi, omahnila in padla glasno ihtec v Servijev objem.

Tihota je nastala v kapeli. Molče so opazovali kristjani germanski par. Vodnik je stopil k duhovniku, da ga obvešti o vzroku motenja.

»Tako so s tobaj ravnali... v takem stanju te moram najti! je govoril Servij tiho in pritiskal Tuzneldo na svoje srce.«

Odgovarjala mu je samo z močnim ihtenjem, prekinjenim s poizkusi, da bi govorila. Ni mogla spraviti iz sebe niti besedice.

Ravno se je bližal duhovnik paru, ko se je zaslislalo iz hodnikov rožljanje. Kristjani so poslušnili.

Tudi duhovnik je obstal — prebledel je. Poznal je ta nesrečni ropot.

»Molite bratje in sestre! je rekel s tresočim glasom. »Prosrite Boga srčnosti in moči na svojo zadnjo uro, ker kmalu boste pred njegovim obličjem stali.«

Tedaj se je vrnil k grobu, pokleknil, pritiskal čelo na mrzlo steno mučenca in mirno čakal kaj bo.

Toda niso vsi kristjani sledili njegovemu zgledu. Več sužnjeve je bežalo ven, da bi se poskrili v stranskih hodnikih, drugi pa so potegnili svoje meče.

»Pustite orožje, je rekel duhovnik. »Kajli, kdor koga ubije, ne bo videl nebeskega kraljestva.«

(Dalec.)

Novice iz Amerike

• Razno. »Združenje za obrambo Jugoslovanov v Italiji«, organizacija, obstoječa iz odposlancev slovenskih, hrvatskih in srbskih društev v Njujorku in okolici, priredi 23. maja v tamošnjem narodnem domu velik koncert, posvečen zaslužnim bratom. — V premo-govniku v Akronu Pa. je bil pri delu v rudniku ubit 65 letni Frank Konec, doma iz Beča pri Velikem Gabru. — V Forest City Pa. je umrl 61 letni Anton Grčman iz Poljan pri St. Vidu na Dolenjskem. — V Pittsburghu, Pa., je umrl Hrvat Marko Markovič, star 29 let, ki je užival sloves najdebelejšega človeka v Zdr. državah. Mladi Hrvat je tehtal 556 funtov. Amerikanci so ga klicali »Fatty Marks« ali pa »Christmas Tree King«, ker je zadnja leta prodajal smrečice pred božičem. Pogrebniš je moral zanj naročiti posebno krsto, ki je bila sedem čevljev dolga, štiri čevlje in dva palca široka in tri čevlje visoka. Krsto je moralo nositi iz hiše 20 moških. — V Brooklynu sta se 39-letni Jos. Podboršek in njegova 29-letna žena Ema, rojena Grbec zadušila s plinom v kuhinji. Našli so ju ležati v objemu na žarnici na tleh, na mizi pa je bilo pismo, v katerem sta sporočila sorodnikom in prijateljem, da odhajata prostovoljno v smrt, ker nista mogla preboleti izgube osemletne hčerke Emice, ki je umrla lansko leto. Pokojni Podboršek, po domače Sotlarjev, je bil doma iz Domžal. — V Pierce, W. Va., sta se pri delu v jami ponesečila rojak Joe Šlogar in njegov sin. Očeta je na mestu ubilo, sin se pa nahaja v bolnišnici v Elkensu. Pokojnik, ki je bil doma iz Primorja. — V Mt. Olive Ill. je izdihnil 50-letni Jože Ferjančič, doma nekje iz Vipavske doline. — V North Clutzago Ill. je odšel v večnost 56 letni Blaž Mahnič, iz Senoteč na No-transkem. — V Roch Springs so pokopali 56 letnega Petra Bertiča od Sv. Duha pri Škofji Loki. — V Springfieldu je zapustil solzno do-lino 51-letni John Gornik od Št. Pavla pri Celju. Istotam je umrl 60 letni Valentin Krlj-likar iz Vač pri Litiji. — V Chikago Ill. je zapustil ta svet Frank Šavs iz Kokre pri Kra-nju. — V De Pue Ill. je na veke zatisnil oči 85 letni Frank Benkše, rojen v Grobljah na Golenjskem. — V Girardu Kaus. je preminul 64 letni Frank Zlajpah, od Sv. Lovrenca na Dolenjskem. — V La Salle Ill. so dajali v grob Antona Jeriča iz Škocijana na Dolenjskem. — V Pueblo Colo je preminul 61 letni Frank Hri-bar iz Srednje vasi pod Ljubljano. — V She-boyganu je na veke zatisnila oči Alojzija Pov-šič iz Bistrice pri Št. Rupertu. — V Forest City je preminula Karolina Kotar roj. Molek iz Gor. Logatca. — V Clevelandu sta umrla 24 letni Št. Kužnik in 52 letni Alojz Kovačič iz Sodražice. — V Manor Pa. je odšla v več-nost 45 letna Marija Raspet iz Poljan nad Škofjo Loko. — V Lucerne Pa. je izdihnil 71 letni Mihael Vozel, doma od Litije. — V Cliff Mine Pa. je odšel na drugi svet 57 letni Ferdinand Pregelj iz Št. Lamperta pri Litiji.

Mail oglasnik

Vsaka drobna vrstica ali nje prostor velja za enkrat Din 5. Naročniki »Domoljuba« plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetijske potrebitine ali prodajajo svoje pridelke ali iščejo poslova oziroma obrtniki pomočnikov ali vajencev in narobe.

Pristojbina za male oglase se plačuje naprej.

Beerig-bosilnica

najnovjšega modela so dospjele. Zglasite se pravočasno, da kler traja zaloge. — Ponudite v nakup staro železo in čebelni vosok. Fr. Stupica, železarni. Ljubljana, Gosposvetska c. 1

Napredaj je mala kmetijska firma v ravniški banovinski cesti, cena ugodna. Ig. Dormiž, Pako p. Borovnica.

Hlapca za kmečka dela takoj sprejemem. Kleče 12 p. Ježica

lečem dekle pridno in pošteno na malo kmetijo blizu Ljubljane. Naslov pri Domoljubu pod št. 7258

Posavstvo prodani na prometnem kraju blizu farne cerkve, glavne ceste. Šel postaje Hiša, hlevi, kozolec, sadonosniki, njive, travniki, gozdovi. Odprodani tudi delno. Javornik, Grosuplje.

Muzarskega vajenca močnega, od 15 do 16 let starega sorojstvo Ignas Semen, Podgorica, Dol pri Ljubljani.

Dehle od 17 let dalje za hišna dela sprejemem. Sp. Hrušica št. 2, pri Ljubljani.

Z čevljiarskega vajenca sprejemem ter prodam levoručni šivalni stroj, Jernej Jeraj, Zapoge 10 Stalodnik.

Kolesa, nova 750 Din, razne nemški; znamke samo pri Remec Oskar, Dolenjska cesta 5, Ljubljana.

Z šivalno stroja

pogrezljiv za polovično ceno, drugi 900— Din. Oba štika. Gradaška ul. 8, Ljubljana.

Kolesa boljša, nova od Din 600— naprej kupite edino pri »Promet« (nasproti Križanske cerkve). — Tudi ob nedeljah dopoldan na ogled.

Šivalne stroje malo rabljene, kolesa, otroške vozičke ki odgovarjajo popolnoma novim a so zato več kot polovico cenejši kupite edino pri »Promet« (nasproti Križanske cerkve).

Z voza (sameca) dobro obranjen» napredaj. Mihael Lampič, Orle št. 8 pri Ljubljani.

Pripravili smo za Bin-košti še večjo izbiro oblek in perila po znižanih cenah pri Preakerju, Ljubljana, Sv. Petra c. 14.

Dehle za kmečka dela in vajeno živine sprejme takoj Medja Jože, Bled - Zagorice 28

Hlapca za vsa kmečka in gospodarska dela sprejemem. Naslov v upravi »Domoljuba« pod št. 7303.

Kmečko dekle dobi trajno zaposlenje. — Zglasiti se osebno pri Vinko Naglič, Vižmarje 97 pri Ljubljani.

Žimo kupuje, konjako in od goved. — V nko Naglič, ščetarstvo Vižmarje 97 pri Ljubljani.

Iz pisarne kmečke zveze

Gibanje Kmečke zveze. Ne mine nedelja, da se ne bi ustanovilo po več novih Krajevnih kmečkih zvez. Preteklo nedeljo, 17. maja, se je med drugimi vršil ustanovni občni zbor Krajevne kmečke zveze v Šmartnem pri Litiji, katerega se je udeležilo nad 100 naših najboljših, preskušenih in zavednih kmečkih mož. Pomen in program Kmečke zveze jim je pojasnil tajnik Osrednjega odbora g. Benko. Govornikova izvajanja so vsi zbrani vzeli na znanje z velikim odobravanjem. Za načelnika te Krajevne kmečke zveze je bil izvoljen znani prosvetni in zadružni delavec g. Strman, za odbornike in zastopnike posameznih vasi pa tudi naši najboljši možje. Istega dne popoldne se je vršil ustanovni občni zbor Krajevne kmečke zveze v Pivavi gorici (za občino Zelmlje). Tega občnega bi se imel kot zastopnik Osrednjega odbora udeležiti g. inž. Jože Skubic, ki pa ga je žal prejšnji večer doletela smrt. Za prej so bile ustanovljene Krajevne kmečke zveze v Šmarju pri Ljubljani,

Uganke „Vnebohod“

Vodoravno: 1. Zelo znana kratica; 8. darilo za veliko noč; 5. drug, bolj nenavaden izraz za trpljenje; 7. moški glas; 8. ima vsak človek; 9. del telosa; 10. drug izraz za revščino; 11. hoče imeti vsak človek; 12. se razprostira nad nami; 14. drug izraz za skedenj — v katerem je navadno stela; 15. rimski cesar — znan preganjalec kristjanov; 17. krajše: samo eden; 18. nam daje gozd; 19. znaki, e katerimi zaznamujemo vino tona — izraz pri petju; 21. vstavi »le«; 22. vstavi »ac«; 23. plokovna mera, 25 rastlina, iz katere dobivajo platno; 27. zlitina — ki se rabi pri vlivanju zvonov; 29. isto kot 23. vodoravno; 31. del napisu na križu; 32. uporabljajo krojači za podlogo pri sukajah — za visoka ramena; 34. neke vrste telovadba; 35. vas pri Ljubljani; 36. debel — dolg lesen drog; 37. uporabljajo koaci za brušenje kose; 38. dobi dožnik, če ne

plača obresti; 40. nasilni umor; 41. molitev, katero je nas naučil sam, Jemus Kristus; 42. osebni zaimek; 43. priprava, s katero utlanemo pečat; 44. brezoblačen.

Navpično: 1. Mlečni izdelek; 2. obdaja kmečko hišo; 3. priprava, s katero lovimo miši; 4. kar je na obeh straneh doline; 5. zabela; 6. zaključuje molitev; 7. prebivalec Bosne; 8. število; 9. vrhovni poveljnik na ladji; 10. svetopisemska oseba — prva žrtev uboja; 11. nekaj nenavadnega; 13. plica-roperica; 14. ljudski izraz za ljubljansko stolnico; 16. kje ima kosce oslo, ko kosti; 20. živalica, ki živi v močvirju; 24. r; 25. predplačilo; 28. isto kot 13 navpično; 30. kar nadomestuje zvonove na voliki petek; 33. števnik; 34. izraz za določen glas; 36. hrvatski izraz za »deč«; 37. kosilo; 38. del obraza; 38a rokodelce; 38 b osebni zaimek; 38 c mesec; 39. okrajšava za dinar; 40. krajše: upanje; 41. isto kot 38 b, 42. nam dajejo čebele.

Rešitev uganke „Šmarnice“

Vodoravno: 1. tobak, 6 Azija, 11 ruho, 12 mozač, 13 elita 15 redar, 14 bojer, 16 Eva, 17 lg, 18 ut, 19 oc, 20 kadem, 24 topa, 26 žandar, 31 oni, 32 je, 33 črv, 34 Adam, 36 ata, 37 ura, 38 eter, 40 cesta, 43 avba, 44 uboj, 45 ladja, 46 ar.

Navpično: 1. trobentica, 2. oj, 3. burja, 4. ah, 5. kamrica, 6. Amerika, 7. zalega, 8. izid, 9. jata, 10. očarali, 19 opera, 21 avlo, 22 dota, 23 ena, 25 ljub, 26 žreb, 27 avto, 28 dar, 29 ad, 30 raco, 35 med, 36 ata, 39 ci, 41 si, 42 ar.

v Dev. Mar. v Polju, na Dobrovi, pri Sv. Katarini, na Brezovici i. dr. Okraj Ljubljana-okolica bo kmalu ves preprečen z organizacijami Kmečke zveze. V kranjskem občju, kjer je prirejal občne zbore predsednik g. Brodar, je organizacija KZ istotako skoraj dovršena. Pa tudi po vseh drugih okrajih, tudi po Štajerskem, Prekmurju in Beli manje, tako da bo kmalu ustanovljeno 300 Krajevnih kmečkih zvez, kar more vsakega prijatelja kmečkega stanu navdajati s največjim veseljem.

V vsako nišo »Domoljuba«!

OSTANKI

boljših kambrikov m po Din 6—
trpežni oksfordi za rajce " 6—
kambriki za predpasnike " 7—
tiskovina na dve strani " 10—
modac karirano za ženske obleke " 9—
kakor tudi vse druge vrste blaga po nizkih cenah pri

F. I. GORIČAR, Ljubljana, Sv. Petra št. 29

Za vsakogar!

Od 30. maja do 8. junija
potovanje v Ljubljano
na

XVI. Ljubljanski velesejem

Polovična voznina na železnici, parobrodih, avijonih. Železniška izkaznica se dobi na odhodnih postajah po Din 2.—
Razstava industrije in obrti. Gostinska razstava (hoteli, restavracije, gostilne).
»Sodobna gospodinja« — Modna revija. Pohištvo. — Avtomobili. — Male živali.
Razstavni prostor zavzema 40.000 m².

Ustanovni občni zbori Krajevnih kmečkih zvez. V nedeljo, dne 24. maja: V Smartnem pod Smarno goro, ob pol 4 popoldne; govori predsednik KZ g. Brodar. — V Begunjah p. Cerknici, ob 11 popoldne v Društvenem domu. Govori tajnik Osr. odbora g. Benko.

Razpis službe občinskega delovodje

Občina Komenda, sres Kamnik, razpisuje pramalno mesto službe občinskega delovodje. Pogoji: Po uredbi o občinskih uslužbenih zahtevana šolska izobrazba in varščina 5000 Din. Pravilno kolkovane prošnje, opremljene z vsemi listinami po čl. 7. in 8. omenjene uredbe je vložiti tekom enega meseca po objavi v tem listu pri občini Komenda.

Občina Komenda, dne 16. maja 1936.

Predsednik občine: Strein.

Vse denarne posle
denarnih zavodov, vrednostne papirje
vojno škodo nakup in prodajo izposluje
najugodnejše Trg ag. bančnih poslov
Al. Planinšek, Ljubljana, Beethovnova 14—
Telefon 35 10. — Za odgovor znamko Din 3—

— Razpust nelegalnega društva. »Centralni komitet akcionih odborov za zaščito kožarsko-preradivalke radionosti«. Polietjska uprava v Zagrebu je s svojim odlokom z dne 8. maja t. l. pod štev. 14.568 prepovedala na podstavi navedbe banske uprave savske banovine vsako daljne delovanje »Centralnemu komitetu akcionih odborov za zaščito kožarsko-preradivalke radionosti u Kr. Jugoslavije s sedežem v Zagrebu in Akcijskemu odboru v Zagrebu. Prepoved je izrečena iz razloga, ker se navedena združenja niso pridržavala zakonskih predpisov, niso imela pravila potrjena niti od policije, niti od strokovne oblasti, ter so delovala in poslovala brez kakršnegakoli odobrenja oblasti. Vred tega jih je oblast smatrala kot nelegalna združenja in jim prepovedala vsako daljne delovanje. Odlok policije o prepovedi delovanja je takoj izvršen ter je včeraj bila izvršena hišna preiskava pri tajniku Centralnega komiteja Milanu Čupaku, drugače referentu Obrtne komore v Zagrebu. Zaplenjen je tudi društveni arhiv. Predsednik razpuščene nelegalne organizacije je bil Julij Jakil, usnjarski industrijalec iz Karlovca, tajnik Feliks Neumann, trgovec obutve iz Zagreba, blagajnik pa ing. Richard Neumann, prokurist usnjarske trgovine Heilmann v Zagrebu. Ta nelegalna organizacija se je obračala tudi na posamezne občine v obliki polslužbenih aktov (pod številko in značko poverljivo, štampiljko in podobno) zahtevajoč, da občine povišajo trošarino in uvoznino na obutev firme Bata, ter je s tem skušala onemogočiti konkurenco članom svojega združenja in nizko ceno čevljev.

Manufakturo po ugodnih cenah in velikih izborih nudimo državnim uradnikom tudi na obroke
Občalnica za Slovenijo. Ljubljana, Tyrševa
cesta 29 (hiša Gospodarske zveze).

Do preklica nudimo blago tudi na hranilne knjižice članic Zdravne zveze, Ljubljana.

Moštova esenca

»Mostin«. Z našo umetno esenco si lahko vsakdo z malimi stroški pripravi izobno obstojno in zdravo domačo pijačo. Cena eni steklenici za 150 litrov 20 Din, po pošti 35 Din, 2 steklenici pa po pošti 55 Din. — Prodaja samo
drogerija KANC, Ljubljana
Židovska ulica in v Nebotičniku.

Za birmo

priporoč
tvrška

F. I. GORIČAR, LJUBLJANA

Sv. Petra cesta 29

veliko izbiro blaga za botre in birmance, tako n. pr.: sukno za fantovske obleke od Din 30.— do 75.—, za deklice svilo od Din 12.—, kredešine od Din 22.—, kremvolneno od Din 32.— naprej. Za moške obleke fine kamgarne od Din 80.— do 160.—. Za damske obleke najnovejše svileni in volneno blago. Dalje velika izbira ročnih torbic, nogavic, rokavic, svilenih rut in šerp, fantovskih in moških srajc, kravat, dežnikov itd. Pri nakupu nad Din 100.— dobite primeren nameček, pri nakupu moške obleke svileno kravato zastoni, ako se sklicujete na inserat v Domoljubu.

»Proti tuberkulozni dnevi. Od 17. do 24. maja so se vršili protituberkulozni dnevi. Bile so razne tozadevne prireditve iz zbirali so denarna sredstva za boj proti hudi bolezni, proti jetiki. Ljudje so pomagali, kar so mogli v teh težkih časih. Kakor vsako bolezen, je novotarije imenujejo, le kaplja v morje.

Ta kisikova kopel odstranjuje KURJA OČESA

Kurja očesa, ki bolijo in pečejo, se lahko s korenino odstranijo po tej zdravilni kisikovi kopeli. Brez bolečine in nevarnosti so za vedno izginiti. Dajte v vodo toliko Saltrat Rodella da bo dobila vider mleka, potem pa pomočite noge v tako kopel. Poškodovana koža se bo zacelila, otekline bodo izginite, žulji pa ne bodo več boleli. Saltrat Rodell se prodaja v vseh lekarnah, drogerijah in parfumerijah. Cena je neznatna.

ALI STE ŽE PLAČALI NAROČNINO ZA
»DOMOLJUBA«?

»Domoljube stane 38 Din za celo leto, za inozemstvo 60 Din. — Izhaja vsako sredo. — Dopise in spise sprejema uredništvo »Domoljubac«. Tel. 25-49. Prostor ene drobne vrstice v inseratnem delu stane 10 Din. — Naročnino, inserate in reklamacije sprejema uprava »Domoljubac«. Telefon 29-92. Izdajatelj: Dr. Gregorij Pečnjak. — Uredniki: Jože Kosiček. — Za Jugoslovansko tiskarno: Karel Čed.